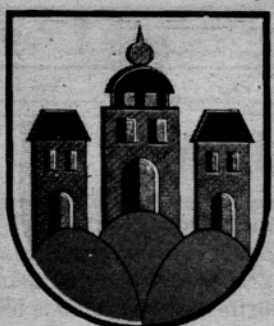

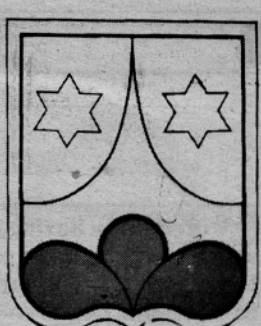
REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

LJUBNO

GORNJI GRAD

V znamenju volitev in butaric

Cvetna nedelja je bila v naši občini v znamenju butar in seveda volitev. Zanimanje za volitve je bilo tudi v naši občini izjemno, kar potrjuje tudi udeležba na volitvah, ki je bila 83,9 odstotna in smo s tem rezultatom med prvimi v Sloveniji.

Zanimivo je seveda pogledati, kako smo v naši občini glasovali za predsedniške kandidate. Z izredno tesnim izidom je zmagal Milan Kučan, ki je dobil 33,2% glasov, takoj za njim je Jože Pučnik z 32,9 odstotka glasov, Ivan Kramberger je dobil v naši občini točno 20 odstotkov glasov, Marko Demšar pa 13,9 odstotka glasov.

Vrstni red kandidatov za člane predsedstva Slovenije je bil v naši občini naslednji: 1. Ivan Oman, 2. Ciril Zlobec, 3. Dimitrij Rupel, 4. Dušan Plut in 5. Slavoj Žižek.

Za zbor občin republiške skupščine je bilo vse odločeno že v prvem krogu, ki ga je dobil Anton Žunter, tako da drugega kroga glasovanja 22. aprila v naši občini ne bo.

Najbolj zanimivo je seveda pogledati rezultate volitev v družbenopolitični zbor republiške skupščine, ki smo jih volili v 13. volilni enoti (Velenje, Žalec in Mozirje). Posamezne stranke so dobile sledeče število glasov: Kmečka zveza 17,43%, ZSMS-Liberalna stranka 16,44%, ZKS-Stranka demokratske prenove 16,02%, Krščansko demokratska stranka 11,66%,

Zeleni 10,57%, Demokratska zveza 8,74%, Socialdemokratska stranka 6,90%, Socialistična zveza 4,75%, Slovenska obrtniška stranka 3,52%, Zveza za enakopravnost državljanov 2,61% in nova gibanja 1,91%. Izidi glasovanja pomenijo, da nobena stranka ni dobila dovolj velikega števila glasov, ki bi jim prineslo delegata v republiški skupščini. To pomeni, da te tri občine sploh ne bodo imele delegatov v republiškem družbenopolitičnem zboru. Sedaj se vsi ti glasovi prenesejo v skupni zbirnik ostankov glasov na republiški ravni. Edina možnost je še, da katera stranka iz teh treh občin dobi delegata iz glasov, ki so se zbrali na republiški ravni. O tem pa odločajo posamezna republiška strankarska vodstva, ki so za tak primer sestavila posebne liste kandidatov. Za same volitve je bilo v naši občini dobro poskrbljeno. Tudi pri nas je po mašah prihajalo do zastojev, saj so se volilni odbori v glavnem držali navodil, da je na volišču lahko le toliko volilcev, kolikor je volilnih mest.

Priznanje pa lahko damo občinski volilni komisiji, ki je že pred volitvami opravila ogromno dela. Že sedaj lahko ocenimo, da je bilo njeno delo nepristransko pa tudi za slovenske razmere izredno hitro, saj so glasove, ki so se šteli v naši občini, prešteli in vnesli v računalnik že do 3. ure zjutraj.

R. P.

Kritičen obračun dela v preteklosti

V delavskem domu v Nazarjah je bila 14. 4. 1990 skupščina občinske organizacije sindikatov občine Mozirje. Namen skupščine kot najvišjega sindikalnega foruma v času od zadnjega kongresa leta 1986 ni bilo samo formalno zborovanje sindikalnih aktivistov in delegatov, ampak predvsem kritični obračun o delu v preteklosti. Dokopali smo se do spoznanja, da so bili očitki, ki so bili naslovljeni na različne nivoje organiziranosti sindikata upravičeni. Potrebno je odvreči oklep dogmatizma, forumstva in transmisivnosti, da bi lahko postali neodvisna delavska in nadstrankarska organizacija. Na teh spoznanjih je potrebno graditi nov odnos do članstva in posameznika, da bo lahko vsak rekel: »Obrnil se bom na MOJ sindikat«. Bili bi krivični, če bi vse de-

ne svoboščine, svoboda političnega združevanja, učinkovit, v svet odprt, socialno uspešen razvoj, svobodne volitve, parlamentarna demokracija, slovenska država — suverena država.

Temeljni sindikalni cilji:

Bogatejše življenje, za enako delo enaka izhodna cena, najnižja cena dela — zajemena pravica, poštena plača, polna zaposlenost, znanje in usposobljenost — jamstvo varnosti zaposlitve, socialna politika — del razvoja, spodobna pokojnina, skrb za usodo delavca v primeru stečaja, celovito varstvo invalidov, humano, zdravo in varno življenje, skrajšan delovni teden.

Prenovljeni cilji:

Interesna stanovska in nepolitična organizacija, izhodišče — član, varstvo člana, v stavki varujemo vse in posameznika, član ima ugodnosti in koristi, akcijska in organizacijska svoboda, ZSJ — zveza zvez glede na interes, lastni kadri, znanje napredek, odprti za javno presojo, članarina interesa člana.

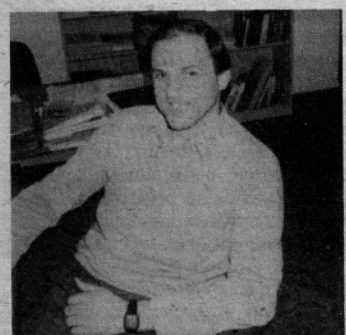
Poleg programskih ciljev je skupščina obravnavala tudi zasnovo nadaljnje organiziranosti sindikata v občini Mozirje.

Poudarek v zasnovi bodoče organiziranosti je dan predvsem optimalni in učinkoviti organiziranosti, ki bo kos izvajanju skupno zastavljenim nalogam in potrebam v občinskem prostoru. Dokončna organiziranost bo sprejeta na prvi seji novo izvoljene občinskega sveta. Na skupščini so bili razrešeni vsi člani dosedanjega Občinskega sveta in njegovih organov kakor tudi predsednik in sekretar.

Skupščina je za novega predsednika občinske organizacije sindikata izvolila tov. Draga Zgojznika, zaposlenega v Gorenju GLIN Nazarje, ki bo to funkcijo opravljal volontersko. Novo izvoljeni Svet pa je na svoji prvi seji izvolil za sekretarja sveta Andreja Kranjca.

Delegati skupščine so oblikovali podporo posameznim kandidatom za izvolitve v nove organe ZSS kakor tudi evider tiranim kandidatom za nosilce funkcij v ZSS.

A. K.

DRAGO ZGOJZNIK — predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Mozirje

lo sindikata v preteklosti izničili, saj bi izničili tudi delo mnogih sindikalnih aktivistov, ki so dobro namerno in s veliko vnemo prizadevnosti in samoodpovedovanja vendarle hoteli spreminjati razmere in reševati nastajajoče probleme.

Poleg poročila o delu za preteklo štiriletno obdobje je bilo na skupščini obravnavano in sprejeto izhodišče programskih usmeritev za delovanje sindikata v prihodnje.

Temeljni programski cilji so:

Družba novih vrednot

Demokracija in enakopravnost ljudi, ekonomske pravice in svoboščine, funkcionalna demokracija, sindikal-

Porast izgub po zaključnih računih

Oceno rezultatov poslovanja dajemo za obdobje, ko se je korenito menjala ekonomska politika in so se v pogojih hiperinflacije zmanjševale možnosti za doseg ugodnejših računovodskih izidov.

Podatki o doseženih poslovnih rezultatih kažejo tako neugodno stanje, kot ga subjekti gospodarjenja do sedaj še niso izkazali.

Izgubo je izkazalo kar osem gospodarskih subjektov, ki skupno zaposlujejo 65,5% vseh zaposlenih v gospodarstvu naše občine. V strukturi vseh prihodkov gospodarstva občine izgube predstavljajo 10,6%, kar je resno opozorilo za sedanje likvidnostne težave podjetij. Nizka finančna samostojnost je spremenila strukturo odhodkov, v katerih obresti že pred-

stavljajo 35,1%. Te obresti so že več kot 2,5-krat višje od doseženih bruto osebnih dohodkov in kažejo na veliko odvisnost našega gospodarstva od tujih virov financiranja obratnih sredstev.

Akumulacija so izkazala le štiri podjetja, od tega je v deležu občine 80% ustvarilo Gozdno gospodarstvo Nazarje.

Navkljub finančnim težavam pa je v občini Mozirje še vedno naraščal fizični obseg industrijske proizvodnje za 5,1%, kar je zelo ugodno v primerjavi z doseženo 1,1% rastjo v Sloveniji in 0,8% v Jugoslaviji.

Ugodne rezultate smo dosegli tudi pri izvozu na tuje trge, ki je realno porasel za 21,2% napram letu poprej. Delež prihodkov od prodaje na tujem trgu je v vseh

prihodkih znašal le 15,4%, vendar pa je še vedno prisotno pozitivno 149,5% pokritje uvoza z izvozom, v Sloveniji le 106,0% in v Jugoslaviji negativno 90,3%.

Slab finančni položaj gospodarstva pa ni vplival na izvajanje investicijske politike, saj so podjetja lansko leto vložila 22.574.044,10 din in od tega so kar 77,5% namenila za posodobitev proizvodnje in pridobitev novih proizvodnih kapacitet.

Ugodno ocenjujemo tudi zaposlitvena gibanja, ki sicer v gospodarstvu niso prinesla novih zaposlitev, beležila pa zmanjšanje v negospodarstvu za 3,6% in povečanje v zasebnem sektorju obrti za 2,6%. Trenutno je nezaposlenih 158 oseb, kar je za polovico več kot leto poprej. Podatek opozarja na problematiko odpiranja novih delovnih mest in s tem zaposlovanje mlade generacije, kot tudi na nepravilno usmerjeno štipendijsko politiko naših podjetij.

Ceprav beležimo še vedno negativne trende v proizvodnji gospodarstva, kmetijstva in turizma, pa menimo, da so to dejavnosti, v katerih mora biti politika razreševanja na dolgi rok usmerjena v ekonomsko stimulacijo proizvajalca.

Težave gospodarstva so se odražale tudi v negospodarstvu, kjer sta dva subjekta izkazala izgubo. Precejšnjo izgubo pa je ugotovila tudi zdravstvena skupnost, in to v višini 12% vseh prihodkov in opozarja na nujne nadaljnje organizacijske spremembe v teh dejavnostih.

Tehtanje pozitivnih in negativnih kazalnikov gospodarjenja nakazuje možnosti za izhod iz dohodkovne neuspešnosti naših subjektov gospodarjenja, vendar pa brez sprejetja notranjih sanacijskih ukrepov v posameznih podjetjih ne bo razrešena težka poslovna situacija, ki se intenzivno odraža predvsem na likvidnostnem področju gospodarstva.

Rajko Pintar

Marija Vrtačnik

A. VIDEČNIK

Borci imajo novo vodstvo

Programsko volilna seja občinske borčevske organizacije je zaokrožila številne podobne seje po krajevnih skupnostih. Združenje borcev ima trenutno 1209 članov, od tega 4 nosilce spomenice 1941.

Borčevska organizacija si je najbolj prizadevala, da bi končno uredili nemogoče razmere na področju priznavaln. Naši borci so bili po številu koristnikov priznavalnin in njihove višine na enem izmed zadnjih mest v Sloveniji. V zadnjem letu pa so prilezli v sredino te lestvice.

Tako je priznavalnino ob koncu leta prejelo 274 borcev. Najvišji dobiijo tisti, ki jim je edini vir za preživljanje, najnižjo pa tisti, ki z lastnimi dohodki skoraj dosegajo cenzus,

ki je uradno določen. Priznavalnina, ki jo prejemo, pa jim vseeno veliko pomeni, in sicer kot dokaz pri zdravstveni službi, da so prosti sleherne lastne udeležbe pri koriščenju zdravstvenih uslug.

Za zdravstveno varstvo borcev so ocenili, da je bilo bolj stihijsko kot sistematsko. Sistematični pregledi so bili ponekod opravljeni, drugod spet ne. Prednost borcev v rednih ambulantah je uveljavljena samo ponekod. Borci v Lučah pa so celo zahtevali, da se napis o prednosti borcev sname z vrat ambulante, ker ne marajo, da bi jim kdorkoli očital privilegije. Le borci v Novi Štifti so se pohvalili o uspelem sistematičnem pregledu, ki ga je opravil dr. Urlep.

Kaj sedaj?

Volitve v nedeljo, 8. aprila, so nam pomenile veliko! Da so se ljudje tega zavedali, priča visoka volilna udeležba in vzdušje, ki je vladalo povsod po Sloveniji. Lahko bi rekli, da je ljudstvo storilo svoje in to dobro!

Zapletlo pa se je pri štetju, pa ne toliko na občinski ravni, kot na republiški. Ne drži izgovor vodilnih v »glavnem štabu«, da imajo vseh vrst težave, da občinske komisije niso bile dovolj natančne, da celo obstaja težava s prevozi in podobno. Drži pa, da so tovariši v republiški komisiji dodobra poznali zamotan način volitev in so morali temu primerno pripraviti obdelavo podatkov. Mnogi med njimi so celo bili pri snovanju volilnega zakona navzoči in so torej pomagali zaplesti stvari do te mere, da se sedaj ne dajo razplesti, vsaj ne v razumnem času. Dejstvo je, da takšno ravnanje republiških organov razvrednoti delo občinskih komisij, ki so bile sestavljene iz neplačanih ljudi in seveda, povzroča razočaranje številnih volilcev, ki so nekako zaupali glasove na voliščih in sedaj pričakujejo obvestilo o tem, kako so se kot celota odločili.

Nič ne bi vznemirjalo ljudi, če bi ne vedeli, s kakšnimi sredstvi vse razpolagajo tam v republik, da imajo najododobnejše informacijske pripomočke, da imajo na voljo obilico ljudi, da jim gotovo tudi ne manjka avtomobilov, pa tudi ne strokovnjakov, ki bi znali takšen podvig kot so rezultati republiških volitev načrtovati in tudi izpeljati. Vse to, kar sedaj doživljamo, daje slutiti na določeno ravnodušnost, nekako tako — ko bo, pa bo! Pa smo se pred nedavnim zgražali, ko so v neki drugi republik potrebovali za obvestilo o podobnih izidih več dni... Kot občan si zelo želim, da bi bili rezultati volitev, tudi tisti, ki bodo še sledili, obelodanjeni vsaj prej, ko bo treba spraviti novoizvoljene poslance v skupščinske klopi.

Milo rečeno, človeku na obrobju dogajanja se zdi, da najmočnejši računalnik, kopica ljudi pa še kaj, nič ne pomeni, če ni srčnih delavcev, ki s polno odgovornostjo opravijo delo, ki jim je naloženo.

PRVA PARLAMENTARNA OKROGLA MIZA

V uredništvu Savinjskih novic smo se odločili, da na razgovor povabimo nosilce strankarskih list, ki kandidirajo za mesta v občinskem družbenopolitičnem zboru v vseh treh volilnih enotah naše občine. Razgovora so se udeležili Andrej Presečnik — Demos, Jože Kumer — Socialistična zveza, Marko Purnat — ZKS-SDP, Rade Rakun — ZSMS-Liberalna stranka, Ivan Purnat — ZSMS-Liberalna stranka, Marko Potočnik — Socialistična zveza, Franc Miklavc — ZKS-SDP, Franc Bastl — Demos, Zdravka Hriberšek-Ladinek — ZSMS-Liberalna stranka, Anton Venek — ZKS-SDP, Anton Žunter — Demos, in Franc Terbovšek — Socialistična zveza. Pogovora se žal ni mogel udeležiti Stane Filčič, kandidat Slovenske obrtniške stranke, ki je bil v času pogovora bolan.

SN: Po narodnem dohodku je mozirski občina trenutno na 41. mestu v Sloveniji. Par let nazaj je bila še na 47. mestu. Ali menite, da je to ustrezno mesto, ali pa menite, da bi morali biti glede na naravne danosti in druge prednosti, više na tej lestvici?

PRESEČNIK: V programu Demosa smo zapisali, da se bomo zavzemali za policentrični razvoj, kar pomeni, da se ne bi razvijali samo veliki centri, ampak, da bi se razvijale tudi obrobne občine — še posebej pa obmejne občine in zaradi tega si ne bi smeli privoščiti, da bi se obmejno-krajevni skupnosti Luče in Solčava postopno praznile. Ravno za področje kmetijstva, kjer tudi profesionalno delam, obstaja največji strah, da bi se to področje izpraznilo, saj je na Solčavskem že precej praznih in ostarelih kmetij. Za samo gospodarstvo naše občine pa mislim, da bo potrebno dosti več narediti pri razvoju manjših podjetij, ker sloni gospodarstvo naše občine na treh, štirih giganti, ki so giganti seveda le za naše razmere. Usoda celotne doline sloni na treh razmerah. Zato bo potrebno podjetništvo, bodisi privatno, bodisi družbenih firm, ampak z znanimi lastniki. Na nivoju Slovenije, kot tudi na nivoju naše občine bo potrebno ustrezno izvajanje ukrepov od davčne politike pa do socialne politike. To bo odločilno vplivalo na položaj naše občine v slovenskem prostoru.

KUMER: Na tem mestu smo bili že tudi pred kakimi desetimi leti. To mesto je odvisno tudi od zajemljanja podatkov. V teh podatkih so zajeti družbeno doseženi proizvodi v družbenih firmah, pa tudi družbeni proizvod zasebnega gospodarstva, ki se vodi po knjigah, vse drugo pa so zgolj ocene. Zato mislim, da mesto na lestvici ni čisto odraz realnega stanja. Če pa je, pa s tem stanjem ne moremo biti zadovoljni. Mi moramo sedaj ustvariti pogoje za razvoj podjetij v zasebni lasti, tisto, kar pa je v družbeni lasti, pa peljati naprej. Po podatkih, s katerimi razpolagamo, že danes za 30% presegamo republiko povprečje po številu obrtnikov. Sedaj bi morali narediti samo še korak v majhne obrate, na področju turizma pa bi morali preiti od gostilniškega tipa turizma k višjim oblikam. Gostilniški del turizma bi moral preiti v zasebno last po principu kmečkega turizma, podobno kot smo pred kakimi dvajsetimi leti pričeli kmetije vzpodbujati s kapitalom za preusmeritev v tip družinske kmetije.

MARKO PURNAT: Jaz pa se spominjam še dvajset let nazaj, ko smo spadali še med manj razvite občine v Sloveniji. Podatki nam sedaj kažejo, da smo kar krepko napredovali, vendar sem prepričan, da prepočas, kar pa ni bilo vedno odvisno od nas samih. Mislim pa, da bi v podatkih, ki jih zajemamo za izračun narodnega dohodka v občinah, morali biti zajetega še kaj drugega. Tuo niso zajeti dohodi od lesa, od popoldanskega dela in še marsikaj. Če bi bil ves ta dohodek zajet v narodnem dohodku, bi bili še na ugodnejšem mestu. S tem pa ne mislim, da sem zadovoljen z našim stanjem. Napredek vidim v kvalitetnejšem gospodarjenju podjetij kot tudi posameznikov. Vidim možnosti predvsem v predelavi lesa, ustanavljanju malih gospodarskih podjetij, razvoju kmetijstva in turizma, seveda pa bodo v ta namen potrebna mnogo večja vlaganja v naš razvoj, za kar bi v naši občini potrebovali več strokovnega znanja, ki ga sedaj nimamo in ki nam ga lahko nudijo samo mladi šolani kadri, ki so doslej bežali iz doline.

RAKUN: Trdim, da je naša občina, kot v glavnem celjska regija, bila nekje na robu razvoja, ki je bil največji v centrih. Razvoj nas je v naši občini zaobšel. Mi se sedaj stalno gibljemo od zgornjegega roba nerazvitosti, do spodnjega roba razvitosti. To so pogojevale tržne razmere. Na področju industrije smo ostali na stopnji, kakršna je že bila zdavnaj. Posebnega razvoja ni bilo. Menim, da se bodo morala razvijati manjša podjetja in v njih dati možnost zaposlitve mla-

dim ljudem. Naša občina ne sme več ostati surovinska baza za druge. Dosti naših ljudi je odšlo iz doline, ker jih nismo znali obdržati doma.

IVAN PURNAT: Glede na to, da je bila naša občina izrazita kmetijska občina, menim, da smo dosegli kar primeren razvoj. Vendar z njim ne smemo biti popolnoma zadovoljni. Če bi bolj razvijali turizem, bi lahko zaposlili dosti več ljudi in imeli bi več zaposlenih, tako da bi naši delavci s svojimi dajatvami ne bili tako obremenjeni za šolstvo in zdravstvo. V prihodnje bi zato morali razvijati majhna podjetja, ker bi to omogočalo zaposlovanje novih ljudi. V turizmu smo v preteklosti delali napako, ker se nam je vedno zdelo škoda vlagati denar v turistične, športne in rekreacijske objekte. Zato bomo morali na primer zgraditi bazen v Nazarjah, ki bo služil v rekreacijske namene, obenem pa seveda tudi v zdravstvene namene. Jasno pa je — karkoli se bo v naši občini razvijalo in kakršnakoli industrija se bo pojavljala, mora biti ekološko čista.

POTOČNIK: Položaj naše občine v Sloveniji po mojem mnenju ni ustrezen. Mislim, da bi z vsemi naravnimi bogastvi ter z industrijo, ki jo imamo, lahko bili na boljšem mestu in s stanjem nikakor ne smemo biti zadovoljni. Marsikaj bo potrebna, da se bo naše mesto izboljšalo, eno pa vem zagotovo — predvsem pravo in pošteno delo bo prispevalo k razvoju in dvigu našega standarda.

MIKLAVC: Statističnih podatkov spreminjati ne moremo. Če se ozremo nazaj, lahko rečemo, da je ta občina dosegla primeren razvoj glede na danosti, ki so prisotne v našem prostoru. Te so pa tri: prva je naravna danost, druga je znanje v naših ljudeh, tretja pa je prednost, ki se izraža skozi pridnost naših ljudi. Izkoristili smo pridnost naših ljudi, premalo pa smo izkoristili znanje in naravne danosti. Če ti dve komponenti izkoristimo v razvojne namene, potem imamo velike možnosti, da se prebijemo precej više na tej lestvici. Taki cilji si bo moral postaviti vsak bodoči funkcionar. Turizem je ena izmed možnosti za hitrejši razvoj, ob drugih seveda. V turizmu so svetovni trendi razvoja zelo ugodni. Danes je na svetu zaposlenih preko 650 milijonov ljudi, ki so vezani na delo in s tem tudi na letni dopust. Letos bo po svetu letovalo preko 350 milijonov turistov, ki bodo naredili preko 3 milijarde nočitev. Teh turistov bo leta 2000 že preko 500 milijonov. Od primernem angažiranju znanja in naših notranjih sil, bi morali priti do primernega razvoja turizma tudi pri nas in s tem tudi zaposlovanja in vsega ostalega.

BASTL: Naša občina ima mesto, kakršnega ji je odredilo centralistično gospodarstvo, za katerega je bilo značilno odvzem nacionalnega kapitala v teh ali drugačnih oblikah, proletariatskega turizma in eksploatacija narodnega bogastva. Svoj čas je bilo naprimer stališče poslovnega združenja za les, naj naša občina ne razmišlja o previsoki finalizaciji lesa. Temu je sledila primerna kadrovska politika in sedanjí položaj je temu tudi primeren. Naši kadri so odhajali. Če ni visoke stopnje predelave, tudi ne potrebujemo visoko kvalificiranih strokovnjakov. Brez kadrov ni razvoja nikjer v svetu in zato bi bil čudež, če bi se to zgodilo pri nas. Zanimivo bi bilo pogledati statistiko kvalificiranega kadra in mogoče bi nam bile nekatere stvari bolj jasne. Mislim, da je Savinjska dolina razpolagala z močnim nacionalnim bogastvom in družbeno opredelitev je bila, da mora prispevati k tako imenovanemu družbenemu ali nikogaršnjemu napredku. Kam pa je ta kapital izginil, pa je že drugo vprašanje. Po mojem naj politika določa strategijo gospodarstva in razvoja in ko bodo taka načela v skupščini sprejeta, naj politika dvigne roke od gospodarstva. Naj se najprej določijo pravila igre, potem pa se bo vsako sam organiziral. Zato je dajanje obrazcev za razvoj Savinjske doline tvegana stvar. Posebej zato, ker

nimamo realnih števil, kje so naši giganti, koliko kapitala jim je še ostalo in kje so njihovi razvojni potenciali. Savinjska dolina ima slabe komunikacijske povezave, zato ne more razvoj bazirati na giganti, ampak na individualnih gospodarskih subjektih. Za nov, drugačen odnos je treba bistveno menjati način mišljenja do privatne iniciative.

HRIBERŠEK-LADINEK: Moji predhodniki so že opozorili na vse možnosti nadaljnjega razvoja. Ni toliko pomembno mesto, na katerem je naša občina sedaj, ampak si moramo prizadevati, da bomo prišli na čim boljše mesto. Tudi če bi bili na drugem mestu, bi morali stremeti, da bi bili prvi. Strinjam se, da je naša možnost predvsem v podjetništvu in manjših podjetjih, predvsem zato, ker se tu kažejo možnosti za novo zaposlovanje mladih strokovnjakov. Velike možnosti so tudi v turizmu. Ne bi pa smeli zapostaviti področja gradnje pretočnih elektrarn. Tudi naša občina bi se morala vključiti v akcijo 1000 malih pretočnih elektrarn, mogoče pa bi morali resneje razmišljati tudi o alternativnih oblikah energije, kot so veter in sonce.

VENEK: Z 41. mestom naša občina ne sme biti zadovoljna. Če bi bili zadovoljni, bi se uspavali in nadaljnjega razvoja ne bi bilo. Jaz bi na prvo mesto postavila znanje, ki je prvi pogoj za razvoj. Ugotavljam, da premalo naših učencev študira na visokih šolah. Če pa že študirajo, je zelo velik osip, še večji osip pa je pri vračanju v naše delovne organizacije. Tam ne najdemo pravega mesta in zato odidejo drugam. Zato se mi zdi nujno potrebno, da bi nadarjene učence primerno štipendirali in jih nato pritegnili v razvoj naše doline. Poseben problem naše doline je odprtost. Verjetno bi jo kazalo preko Pavličevega sedla odpreti tudi na avstrijsko stran, kajti ko bo dolina odprta, bomo deležni tudi več dohodka od turizma, o katerem govorimo že dolga leta. Velik poudarek bi treba dati tudi manjšemu podjetništvu, kajti giganti nas ne bodo pripeljali nikamor, saj so prej zavora kot pa kakšna posebna družbena korist. Poleg turizma pa bo pomemben tudi razvoj kmetijstva, poseben poudarek bi morali dati manjšim kmetijam. Male kmetije danes ne morejo proizvajati tržnih viškov in zato propadajo. Naša dolina torej ima naravne danosti za razvoj in s tem tudi za boljše mesto po narodnem dohodku in to mora biti naš cilj.

ŽUNTER: Položaj naše doline glede na nacionalni dohodek je relativen. Če ga primerjamo s pokrajinami neke vzhodni Evrope, je seveda odličen. Vprašati pa se moramo, kakšno bi bilo življenje v naši dolini in kakšen bi bil naš nacionalni dohodek, če bi se za takšno okroglo mizo vsedli pred 45-imi leti. Velika napaka je bila, da smo razvijali par velikih podjetij, od katerih danes praktično zavisi življenje velikega dela ljudi naše občine. Baje sta dve od teh velikih podjetij pred zlomom. Namesto njih bi rabili 15 do 20 manjših podjetij, ki bi bila bolj prilagodljiva in manj riskantna. Seveda bi lahko bilo veliko bolje tudi s turizmom, ki je pri nas katastrofalen. Zelo slabo, z izjemo par zasebnikov, je tudi naše gostinstvo, slaba je tudi trgovina in veliko bi se glede turizma lahko naučili v soški dolini, ki ima podobno lego kot mi in ki se sicer šteje za nerazvito. Dosti bolje bi morali izkoristiti tudi sosedstvo Avstrije in tako Solčave danes ne moremo primerjati s čisto nobenim obmejnim krajem v Sloveniji. Absolutno pa ne bi smeli dopustiti, da je zgornji del doline od Luč pa do Logarske doline praktično odrezan od sveta, saj je cesta od Ljubnega pa do Luč popolnoma neprimerna.

TERBOVŠEK: Odgovor je kratek — z 41. mestom ne moremo biti zadovoljni, saj bi sicer sami sebi skopali grob. Veliko resnice je v tem, da smo eksploitalirali naše naravno bogastvo, za kar pa nismo dobili adekvatnega plačila. Glede gigantov smo lahko zadovoljni samo toliko, da nismo še več gradili in še bolj onesnaževali dolino. To nam daje večje

možnosti za razvoj našega turizma. Velike možnosti razvoja so še v kmetijstvu. Tu ne smemo pozabiti kmetijstva v višinskih predelih, kjer imamo velike rezerve. Ves razvoj pa bo odvisen, kar je bilo že večkrat povedano, od znanja in sposobnosti. Pridnosti nam ne manjka, seveda če se ne bomo po jugoslovansko pokvarili.

SN: Katere bodo vaše prve poteze, če boste izvoljeni v občinsko skupščino?

MIKLAVC: Najprej se bom lotil odpravljanja kriznih žarišč. Teh je več od gigantov, ki so bili že večkrat omenjeni, do navideznih nosilcev razvoja, ki imajo zaradi novih pogojev gospodarjenja take ali drugačne težave. Prizadeval si bom, da se bo začel uresničevati zakon o zadrugah, kajti v preteklosti smo ravno na področju zadrugstva in imeli različne reorganizacije, ki pa z drug niso pripeljale iz krize. Te reorganizacije so bile več ali manj predpisane. Udeleženci v zadrugstvu, pa tu ne mislim samo na kmetijske zadruge, so imeli premalo besede pri odločanju in zato je bilo premalo iniciative pri reševanju problemov. Zavzemal se bom še za uveljavljanje strokovnega znanja v vseh sredinah in s tem uveljavljanja samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov, predvsem na odpravi družbenega premoženja, katerega definiranje ni mogoče. Delavca moramo usposobiti, da bo lahko tržil s premoženjem in presežno vrednostjo. Družbeno premoženje se mora torej spremeniti v državno ali zasebno lastnino.

BASTL: Gospodarski subjekti, tako družbeni kot zasebni, morajo imeti značaj lastnika. Upam, da družbena lastnina ne bo dolgo živela, ker je velika zavora pri razvoju gospodarstva. Z znanim lastnikom je znana tudi odgovornost in prispevek vsakega posameznika pri dobičku ali izgubi. To je tudi v skladu s programom SDZ. Razbiti je treba gospodarske monopole, zlasti tiste, ki izvirajo iz politične dogovorne ekonomije. Ugotoviti bo treba finančno stanje naših gospodarskih gigantov, ki zapošlujejo delovno silo, ki je bila načrtovana in tudi s centralistično politiko realizirana. Lahko se zgodi, da bo naenkrat postalo področje socialne politike zelo pereče, če se naši giganti naenkrat sesujejo. Te je treba decentralizirati na fleksibilne dele. Povsod je treba odpraviti politično postavljanje upravnih struktur, na katere nimajo tisti, ki delajo specializirana dela (od ročnih do intelektualnih), nobenega vpliva. Potrebna je tudi osamosvojitve občinskega gospodarstva. Pri tem ne bom delil vzorcev. Potrebno pa bo mnogo sodelovanja z ljudmi.

HRIBERŠEK-LADINEK: Le zdravo okolje je porok za razvoj. Zato se bo treba lotiti črnih odlagalšč. Takoj bo potrebno pristopiti k obnovi ceste Ljubno—Luče, ki je izrednega pomena za razvoj turizma. Zelo pomembno se mi zdi odpravljanje monopolov, zlasti celjskega PTT-ja. Danes je velika umetnost priti do telefona. Pomembna se mi zdi tudi stanovanjska gradnja. Cena kvadratnega metra stanovanjske površine v naši občini je danes 10.500 din in izračunamo si lahko, ako človek sploh še pride do stanovanja. Na področju izobraževanja bi lahko začeli razmišljati o zasebnih šolah. Najbrž ne še tako kmalu, v bodočnosti pa prav gotovo. Nadalje naj bi se leta študija štela v delovno dobo. Na kulturnem področju pa pri nas ne gledamo drugorazredne filme, ampak šele deseterazredne. To je morda malenkost, vendar mene zelo moti. Še posebej, ker imamo zelo lepe kulturne domove.

VENEK: Najprej je potrebno v občini na vseh področjih zmanjšati birokratski aparat — od družbenih dejavnosti, javne uprave pa do delovnih organizacij. Nadalje bom skrbel za enakomeren razvoj družbenih dejavnosti. Tu mislim predvsem na tri pomembna področja, in sicer na osnovnošolsko, predšolsko in kulturno dejavnost. Za osnovnošolsko dejavnost bi rekel, da bo

potrebno rešiti šolski okoliš za KS Ljubno in Rečica, s čimer bi našim učencem omogočili enoznamenski pouk, kar bi zelo pozitivno vplivalo na zaposlene žene, še posebej v evropskem delovnem času. V predšolsko vzgojo bo potrebno vključiti večje število otrok, zlasti iz socialno šibkih družin in pridobiti dovolj sredstev za pomoč tem socialno šibkim družinam. Na kulturnem področju se bom zavzemal za enakomerno gostovanjsko politiko v občini. Najbolj potrebno pa je razvijati in ohranjati kulturno dediščino od posvetnih do sakralnih spomenikov. Za družbene dejavnosti se mi zdi pomembno, da bi enako obremenili vse dejavnosti, kajti danes vidimo, da večino družbenih dejavnosti financira združeno delo. Prizadeval si bom tudi za odpiranje novih delovnih mest za tehnološke viške in pravičnejše vrednotenje minulega dela, da ne bomo dolga leta trajajoče delo v trenutku razprodali, delavci pa bodo ostali brez vsega in brez socialne varnosti.

ŽUNTER: Predlagal bi privatizacijo gostinstva, ki je zdaj še v družbeni lasti, razvoj privatnega hotelirstva in pa izdelavo skupnih projektov za razvoj turizma za celotno dolino — od Golt do Logarske doline. Ne tako kot do sedaj, ko se je posebej delal projekt za razvoj Logarske doline, posebej za razvoj smučišč, posebej za Gornji Grad, Mozirje in tako naprej. Zavzemal se bom tudi za vrnitev odvzete kmečke zemlje, zlasti gozdov, kajti nobenega razloga ni za misel, da kmetje ne bi znali sami gospodariti. Predlagal bom tudi razvoj privatnega zdravstva, seveda vzporedno z javnim zdravstvom in da se ljudem vrne družinski zdravnik. Pri sanaciji podjetij, ki so sedaj pred zlomom, pa bi bilo treba paziti, da jih ne bi nekritično razprodali tujemu kapitalu in se s tem sami spravili v kolonialni odnos do razvite Evrope. S tem bi svojim otrokom naredili zelo slabo uslugo.

TERBOVŠEK: Moja prva naloga bi bila, da bi doprinesel k temu, da bi v prehodu v parlamentarni sistem delovali kot občina čim bolj enotno in učinkovito. Za nas je bistvena sedanjost in prihodnost. Marsičesa ne bomo mogli uresničiti, če ne bomo gospodarstva postavili na zdrave temelje in to ne samo v okviru naših gigantov, ampak tudi v drobnem gospodarstvu, turizmu in drugih dejavnostih, ki jih imamo v naši občini. Občino moramo vrniti občanom, administriranje zmanjšati na minimum, odpraviti vse monopole, pri čemer mislim tudi na politični monopol. Velik regulator razvoja mora biti vzpodbudnejša in učinkovitejša davčna politika. Tudi jaz se strinjam, da je brez pomena govoriti o razvoju turizma, če ne bomo posodobili cestne mreže zlasti v zgornjem delu doline. Zelo pomembno je vprašanje delovanja krajevnih skupnosti. Prepričan sem, da moramo dati krajevni skupnosti tisto vlogo, ki ji gre. Predvsem bo moral biti človek človeku prijatelj, ne pa volk.

Kmetje pa morajo dobiti za svoje delo pravično plačilo. S prstom radi kažemo na neobdelane kmetijske površine na jugu države, jaz pa trdim, da so tudi pri nas še velike lise. Pa pri tem niso toliko krivi ljudje, ampak bolj predpisi, ki ne omogočajo, da bi nekdo drug obdeloval zemljo, če jo lastnik iz teh ali onih vzrokov ne more.

Borili smo se proti odlagalšču jedrskih odpadkov in se bomo še naprej, kakor tudi za čisto in zdravo okolje. Zelo se bom zavzemal tudi za to, da bo pravo vlogo dobilo gasilstvo. Naša dejavnost ni zbiranje sredstev, izdelava miz, gradnja gasilskih domov in tako dalje, ampak varovanje vsega premoženja, ne glede na to, kdo je lastnik, s čimer veliko prispevam k naši bogatitvi.

PRESEČNIK: Prva naloga vseh izvoljenih bo, da sestavijo tako vlado, ki bo ustrezala občinskemu parla-

mentu in ki bo v stanju vse te naše lepe želje tudi izpeljati. Občinski aparat je sedaj precej glomazen. Včasih je bil ves aparat v eni mali stavbi, danes pa je v že skoraj vsaki stavbi kakšna služba, ki je na tak ali drugače način povezana s tem aparatom. Najprej pa bomo morali ugotoviti dejansko stanje naših gospodarskih subjektov. V naših vrstah obstaja bojazen, da se zaradi volitev zamegljuje dejanski položaj in da se agonija samo podaljšuje. Nov občinski parlament bo imel zelo težko nalogo in že sedaj je treba opozoriti, da za tako stanje ne bo kriva nova struktura, ampak je to rezultat delovanja iz prejšnjih let. Zahteval bom tudi, da se del denarja, ki se sedaj skozi naše surovine odliva drugam, vrne nazaj v našo občino. Ta problematika je najbolj vidna pri prodaji lesa in kmetijskih proizvodov. Enako velja tudi za delavce, ki se vozijo na delo v sosednje občine, saj v drugih občinah ustvarjajo dohodek, družbene dejavnosti pa koristijo v naši občini. Tudi ta denar se mora vrniti v našo občino. Dolgoročno pa moramo stremeti za tem, da se bodo surovine predelale na našem področju, in sicer v manjših podjetjih. Politika in parlament bosta morala dati gospodarstvu samo normalne pogoje za poslovanje brez diktiranja. Moje delovanje bi bilo usmerjeno na področje zadrugstva. Opozoril bi predvsem na dve stvari, katerih se bo moral lotiti občinski parlament. To sta zakon o zadrugstvu in zakon o gozdarstvu, ki je zaenkrat še v veliki tajnosti. Ravno ta zakon bo za našo občino izrednega pomena. Ničesar pred mano pa še ni omenil največjih onesnaževalcev okolja v naši občini. Omenjene so bile termoelektrane pa črna odlagališča, vendar so problemi tudi pri nas — tu mislim predvsem na Iverkto. Tudi premog, ki ga kurimo, je velik onesnaževalec našega okolja. Zato bodo potrebni novi programi na tem področju.

Kmečki turizem pa je lahko samo dopolnilna dejavnost na kmetijah in le dopolnitev turistične dejavnosti, ne pa nosilec.

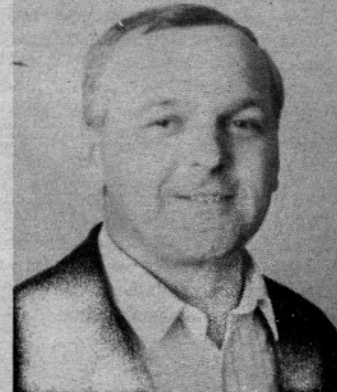
KUMER: Nekateri predhodniki so omenjali tudi stvari, ki se tičejo nacionalnega parlamenta, mi pa sedaj govorimo o občinskem parlamentu. Glede na svoje dosedanje delovanje sem vedno iskal stične točke med različnimi protislovnimi interesi. Zavzemal sem se za pristne medčloveške odnose, za večjo strpnost med ljudmi, ločevanje politike iz sfere gospodarstva, predvsem pa za poštenost pri dogovarjanju in izvajanju sklepov. V tem smislu bom deloval tudi vnaprej, in sicer s širino in znanjem, ki ga imam in s strategijo v smeri odločnih, vendar evolutivno racionalnih sprememb. Ne zagovarjam revolucionarnega pristopa, ampak evolutivski. Potrebno je na novo vzpostaviti sistem družbenih vrednot, ki naj temelji na dejstvu, da vse staro ni zanič, vse novonastajajoče pa tudi ni in ne bo zmerom odrešujoče. Vsaka sprememba mora imeti temelj v etiki in morali obnašanja. To velja za posameznika in skupine. Poleg politične preneve bo seveda potrebna tudi gospodarska reforma. Zavzemam se za program gospodarske preneve in pa socialne varnosti našega človeka nasploh. Te stvari bodo morale imeti prioriteto. Reformni koraki bodo morali iti v smeri deregulacije gospodarstva. Sem pripadnik načela, da je v gospodarstvu načeloma vse dovoljeno, kar ni prepovedano. Opredeliti moramo titularja lastnine in sprostiti vse ustvarjalne potenciale ljudi. Zato vidim prihodnost v znanju, podjetništvu, ustvarjalnosti, demokraciji, parlamentarizmu in vseh oblikah svobode. Vsak izvoljeni pa bo moral imeti izostren občutek odgovornosti za svoje javno izrečene besede. Program, ki ga ponujamo slovenski socialisti, je zelo blizu mo-

dipl. ing. **ANDREJ PRESEČNIK** — Demos

mag. **JOŽE KUMER** — Socialistična zveza

MARKO PURNAT — ZKS-SDP

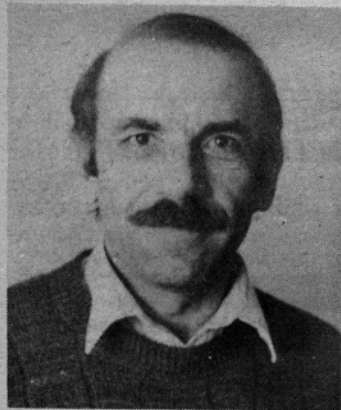
dipl. ing. **RADE RAKUN** — ZSMS-Liberalna stranka

IVAN PURNAT — ZSMS-Liberalna stranka

MARKO POTOČNIK — Socialistična zveza

Dipl. oec. FRANC BASTL — Demos

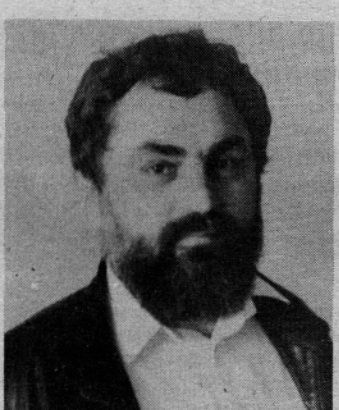
ing. FRANC MIKLAVC — ZKS-SDP

ZDRAVKA HRIBERŠEK-LADINEK — ZSMS-Liberalna stranka

prof. ANTON VENEK — ZKS-SDP

dr. ANTON ŽUNTER — Demos

FRANC TERBOVŠEK — Socialistična zveza

jemu načinu razmišljanja. Sem za racionalnost v govorjenju, učinkovitost v delovanju in za jasno postavljene cilje. V našem programu smo zato zapisali — vsakdo naj živi od rezultatov svojega dela, nezmožnim za delo pa moramo nuditi minimum socialne varnosti.

MARKO PURNAT: Moja prva konkretna naloga bo zavzemanje za razbremenitev gospodarstva. Možnosti vidim pri racionalizaciji programov, racionalizaciji družbenih dejavnosti in družbene režije, v večji produktivnosti sestankov in iskanju notranjih rezerv nasploh. Zavzemal se bom za pravičnejšo porazdelitev družbenih bremen na vse sloje družbe, za kar bo treba spremeniti davčno politiko. V gospodarstvu morajo biti pogoji gospodarjenja enaki za vse subjekte. S hitrejšim razvojem bomo odpirali nova delovna mesta za naše otroke, ki se šolajo. Zavzemal se bom za celovito socialno politiko in reševanje statusa našega delavca. Pri reševanju podjetij, ki so v težavah, pa naj spregovori stroka. Moji glavni moto pa je — čim manj sestankovanja in več dela.

RAKUN: Na prvo mesto postavljam razbijanje monopola PTT gospodarstva, elektrogospodarstva, regijskih in republiških institucij. Brez gradnje infrastrukture razvoja ne bo. Na področju naše občine je nujno odprti mejnega prehoda Pavličovo sedlo, nadalje rekonstrukcija ceste Ljubno — Luče, obvoznica okoli Mozirja in Ljubnega, rekonstrukcija za drečke ceste, prometna ureditev Nazarij ... Zaradi racionalnejše oskrbe s toplotno energijo je potrebno razmišljati o plinovodu, ki je pred leti šel tik mimo nas, pa nismo nič razmišljali o tem, da bi kaj takega lahko imeli tudi mi. Plinovod bi morali speljati vsaj v spodnjem trikotniku naše občine. Potrebujemo tudi čim več manjših firm ter večjo raziskovalno in inovativno dejavnost. Nadalje je nujno urediti odnose v kmetijstvu. Med kmetom in kupcem je preveč posrednikov, ki poberejo smetano. Zato pa je delavec jezen na kmeta, da le-ta drago prodaja, kmet pa je jezen, ker poceni prodaja, nekdo tretji pa pobere, kar naj bi pripadalo kmetu. V nacionalnem merilu pa menim, da je rešitev za Slovenijo lastna valuta in konfederacija.

IVAN PURNAT: Poglobljeno se bom zavzemal za tista področja, ki so mi bližja. To so šolstvo, zdravstvo, kultura in sociala. Zahteval bom, da se na republiški ravni izdelajo nacionalni programi za te dejavnosti in da se le-te financirajo na nivoju republike. Zavzemal se bom tudi za sklepe sindikata, in sicer predvsem za izboljšanje standarda vsakega posameznika. Na prvi seji parlamenta pa bom zahteval, da se takoj izdela analiza možnosti za razbremenjevanje gospodarstva in to ne na račun družbenih dejavnosti, ker vemo, da le-te niso na takem nivoju kot na nekaterih drugih področjih naše republike. Zahteval bom tudi, da se sestavi ekipa za sestavo programa razvoja občine.

POTOČNIK: Mnogo je obljub, od katerih mnoge ne bodo zagledale luči sveta. Če pa bom imel možnost vplivati na izboljšanje stanja v občini, bo moje glavno vodilo povezovanje ljudi, z enim samim ciljem in to je pošteno delo na vseh področjih in da bo za to pošteno delo človek dobil tudi pošteno plačilo. Potrebovali bi pravičnejšo davčno politiko in da bi čim več sredstev ostalo v naši občini. Posebej pa si bom prizadeval za ohranitev bogate kulturne dediščine, za ohranjanje naše besede in pesmi, izgradnjo otroških igrišč in parkov.

SN: Kaj mislite o funkcijah ter pristojnosti župana in predsednika izvršnega sveta — naj bi to bili še naprej profesionalni funkciji ali pa morda mislite, da bi lahko bila katera od teh dveh tudi neprofesionalna?

TERBOVŠEK: Na zahodu so funkcije župana marsikje neprofesionalne. Mislim, da bi neprofesionalna

lahko bila tudi pri nas. Ker pa bo predsednik izvršnega sveta zadolžen za izvrševanje vsega, kar bo naš parlament sprejel, mislim, da naj bi ta funkcija bila profesionalna.

ŽUNTER: Funkcija župana mora biti neprofesionalna, predsednik izvršnega sveta pa mora biti profesionallec. To mora biti človek, ki je strokovno čim bolj usposobljen. V perspektivi pa mislim, da mora priti do reorganizacij občin v Sloveniji. Občine so danes odločno prevelike. Stroka nas uči, da ljudje najboljše uresničujo interese v skupnostih, ki štejejo 3—5 tisoč prebivalcev. Takrat so ljudje za reševanje lokalnih interesov najbolj zainteresirani. Takšne občine smo pred vojno že imeli. Takšne občine rabijo profesionalnega tajnika in župana, ki je volonter in nobenega dodatnega občinskega aparata, ki je danes izrazito hipertrofirani. Večina služb, kot je policija, davčna služba in podobno, pa bi morale biti organizirane na nivoju republike.

VENEK: Mislim, da bo delo predsednika skupščine v naslednjem obdobju izredno težavno, kajti bodoči predsednik bo moral imeti veliko stopnjo kulture političnega dialoga. Če tega ne bo imel, v tem pluralističnem prostoru ne bo uspel. Ni pa nujno, da je profesionallec. Zdi pa se mi, da mora biti izredno močan izvršni svet. Predsednik IS naj bo človek z velikim znanjem in veliko sposobnostjo komuniciranja. Isto velja za vse njegove sodelavce.

HRIBERŠEK-LADINEK: Strinjam se s predhodniki, ki pravijo, da mora biti funkcija predsednika IS profesionalna in da ga mora voditi strokovnjak. Za župana pa mislim, da ni treba, da je profesionallec in da bi bila deprofesionalizacija samo ena izmed stopnic pri zmanjšanju občinskega aparata.

BASTL: Občina bo morala dobiti drugačno funkcijo, kot jo je imela zdaj. Takšna kot je zdaj, je le odsev organiziranosti te družbe. Ker se je družba menjala, se bo tudi vloga občine menjala. Občina ne more biti ekspozitura neke oblasti, ker se bo v parlamentarni demokraciji tudi barva oblasti menjala. Država naj postavi svoje službe tako, da bodo v službi nacionalnega interesa. Župan mora skrbeti za to, da bo v občini funkcionirala parlamentarna demokracija, če smo se zanjo odločili. Občinski aparat bo potrebno verjetno zelo oklestiti, ta bo moral racionalno delovati in sprejemati strokovne odločitve za razvoj doline. Mozirska občina je prevelika in bi bilo smiselno organizirati 3 manjše občine z minimalnim aparatom. Ta aparat bi bilo treba predati državi. Občine pa naj bodo v funkciji krajanov. Naloga predsednika IS je izvršna naloga — on bo vsaj še nekaj časa moral biti profesionallec, vsaj dokler ne razvijemo celotnega političnega, gospodarskega in ostalega sistema. On mora spraviti v življenje sklepe občinskega parlamenta, predlagati dovolj strokovne podlage — seveda skupaj s sodelavci. Vsekakor bo treba obstoječo strukturo in način funkcioniranja občine dobera preveriti in jih spremeniti v strokovne institucije in ne v administrativno birokratske službe.

MIKLAVC: Izhajam iz doseženega razvoja in stopnje organiziranosti, na kateri smo. Zaradi vseh nalog, ki pred nami stojijo, pa tudi zaradi spremenjene funkcije občine, sem mnenja, da skorajda ni variante, da bi uresničili vse tisto, o čemer smo do sedaj v tem pogovoru govorili, z eno osebo. Pri tem mislim na predsednika IS. Kompletna komunalna dejavnost s ceno Ljubno — Luče, Pavličevim sedlom, zadrečko cesto, moziško obvoznico itd., nadaljnji razvoj turističnega gospodarstva, definiranje turističnega produkta, vlaganje v turistično gospodarstvo, trženje le-tega, odpravljanje kriznih žarišč, ki so v tem trenutku tako v gospodarstvu kot negospodarstvu, uresničevanje novih zakonov o združništvu in gozdarstvu, uveljavljanje

nje političnega pluralizma, varstvo krajine, kulturne dediščine, okolja, energetika, uresničevanje referendumskega programa — to so samo nekatere naloge, ki naj bi jih uresničili. Trdim, da ni variante, da bi bili ti dve funkciji v tem trenutku, ob tej organiziranosti, ob teh zahtevah in ob teh obremenitvah, neprofesionalni. Če kdo misli, da lahko našete naloge opravi ob svojem rednem delu, se bojim, da se resno moti. Sicer pa bom v skupščini zahteval ustvarjalni odnos, da bo skupščina postala mesto sočkanja različnih mnenj, vendar s poenotenimi stališči in poenotenimi sklepi, da bo lahko izvršni svet uveljavljal in uresničeval politiko skupščine. Globoko se bom zavzemal za nadzor občinske skupščine nad sprejetimi sklepi in nalogami, ki jih bodo sprejeli izvajalci.

POTOČNIK: Predsednik izvršnega sveta naj bo profesionallec, za župana pa se ne morem opredeliti. Verjetno pa bi bile prevelike obremenitve, da bi poleg redne službe nekdo še lahko opravljal naloge župana.

IVAN PURNAT: V parlamentarnem sistemu bo predsednik izvršnega sveta izgubljal tisto vlogo, ki jo je imel do sedaj. Kljub temu pa bo moral biti profesionallec. Župan pa zgolj predstavlja parlament in bi lahko bil neprofesionallec. Vendar je za tako odločitev potrebna resna analiza njegovih nalog.

RAKUN: V poplavi zakonov, ki smo ji priča, se je danes težko opredeljevati od tega vprašanja. Finance morajo iti na republiko, prav tako policija, davkarja itd. Vendar menim, da naj bi se vloga predsednika izvršnega sveta postopno pretvorila v tajnika oziroma vodjo nekih strokovnih služb, ki bi bil zadolžen za funkcioniranje aparata. Na vlogo župana pa gledam čisto drugače. On je sicer predstavnik občine, mislim pa, da ob vsem pluralizmu želja in načrtov ter interesov, svojih nalog ne bo mogel opravljati neprofesionalno. Menim, da bo vloga župana morala porasti in da bo moral dobiti večje pristojnosti in odgovornosti. Vloga izvršnika pa naj bi se zmanjšala na nivo strokovnih opravil.

MARKO PURNAT: Če želimo imeti konstruktivno zasedanje skupščine, bodo morale biti priprave na zasedanje kvalitetnejše kot doslej, in sicer od gradiva pa do priprav predlogov in stališč. Nekdo bo moral vse to delo usklajevati in organizirati. Dvomim, da bi lahko to delo opravljal volonter, kajti naši kandidati, ki bi bili pripravljeni in sposobni sprejeti omenjeni funkciji na nivoju občine, že sedaj opravljajo odgovorne naloge v službah, kjer so zaposleni. Za te naloge pa porabijo že sedaj več kot poln delovni čas. Med nami ga ne najdem, ki bi lahko vse te naloge, ki čakajo župana in predsednika IS, opravljal poleg rednega delovnega časa. Če pa bi bil, kakšen takšen med nami, potem je nekaj narobe s podjetjem, kjer je zaposlen, saj bi imel preveč rezerv znotraj svojega delovnega časa. Menim pa, da bi morali zmanjševanje režije iskati na drugih mestih, ne pa pri teh kadrih.

KUMER: Določene spremembe so nujne. Nekateri so že govorili o tem. Znano je, da obstajajo neke modelne občine, kjer preizkušajo novo organiziranost občin. Če bomo šli na nekdanje male občine, bo potrebna koordinacija na nekem srednjem, torej okrajnem nivoju. O teh vprašanjih se bo opredeljevala tudi nova skupščina. Če pa gledamo sedanjo organiziranost, ki mora tudi funkcionirati, menim, da mora biti predsednik izvršnega sveta profesionallec, ki je strokovno dovolj usposobljen človek in ki ima izdelano strategijo delovanja. Župan bi bil lahko nastavljen s polovičnim delovnim časom. Do sedaj je župan moral skrbeti za stik s republiškim parlamentom, sedaj pa bo za to skrbel tisti, ki bo izvoljen v zbor občin. Le tam, kjer bo župan tudi republiški poslanec v zboru občin, mu bo ta naloga še ostala. Sicer pa je zna-

no, da je v zadnjem času zelo veliko občin, kjer trenutno nimajo profesionalnih županov. Pa skupščina vseeno normalno funkcionira.

PRESEČNIK: Mislim, da bi morala biti funkcija župana neprofesionalna, ker je to le častna funkcija in gre le za zastopanje občine nazven. On se bo moral znati sukati v tem pluralnem prostoru. Tudi v naši občini že štiri mesece nimamo profesionalnega župana, pa skupščina normalno opravlja svoje delo, ker je ostali aparat tako močan, pri čemer pa je še veliko rezerv. Predsednik izvršnega sveta bo moral biti profesionalen. Njegova naloga bo predvsem v tem, da bo izvrševal sklepe občinske skupščine ter da bo znal predlagati in pripraviti strategijo razvoja občine.

SN: Kandidirate za družbenopolitični zbor občinske skupščine, torej naj ne bi bili lokalno (po KS) orientirani. Pa vendarle, ali mislite, da volilci pričakujejo od vas, da boste dejavni tudi v krajevni skupnosti in če tako mislite, vas prosim, da poveste, v kakšni obliki se nameravate udeleževati v svoji krajevni skupnosti?

POTOČNIK: Kot delegat v DPZ se bom kot krajan vključeval v delo KS. Predvsem želim sodelovati v kulturno prosvetnem društvu, saj lahko na tem področju naredim največ.

IVAN PURNAT: Sedaj sem predsednik skupščine KS Šmartno, član sveta KS, delam pa tudi v prosvetnem društvu v Gornjem Gradu ter lokostrelskem klubu. Na teh področjih mislim delovati še naprej.

RAKUN: Moje dosedanje delovanje je znano. Sem predsednik sveta KS Mozirje, torej delam predvsem na realizaciji referendumskega programa. Delo je usmerjeno v razvoj krajevne skupnosti in mislim, da smo nekaj uspehov že dosegli. Če bodo ljudje želeli, sem pripravljen sprejeti še en mandat in še naprej delati na tem področju.

MARKO PURNAT: Naša stranka se bo organizirala predvsem v delovanju političnega sistema za nadzor in kontrolo. Seveda pa mislim zastopati interese volilcev in jih prenašati v parlament, če bodo v skladu s širšimi družbenimi interesi in programom naše stranke, za kar je ta zbor tudi namenjen. V KS pa bom še naprej deloval v raznih društvih in organizacijah, seveda, če bom še potreben, kajti sliši se, da doslej nismo znali, hoteli itd. delati. Če me bodo rabili, bom z veseljem s svojim delom pomagal razvijati družbene dejavnosti v KS — kolikor mi bo seveda čas dopuščal.

KUMER: Dva mandata sem bil predsednik komisije za planiranje v naši KS. Na tem področju je še zelo dosti za narediti in prav bi bilo, da bi se v delo vključili tisti, ki do sedaj še niso nič naredili. Deloval pa bom v planinskem ali kulturno-prosvetnem društvu. V preteklosti sem bil aktiven tudi v telesnokulturni in zdravstveni skupnosti, vendar mislim, da v bodoče to ne bo več potrebno, saj smo organiziranost teh dejavnosti popolnoma spremenili. Posebnih obljub za neko drugačno aktivnost v društvi ali organizacijah ne bi dajal, da se mi ne bi bilo potrebno preobjesti zarečenega kruha.

PRESEČNIK: V krajevno skupnost, kjer sedaj stanujem, sem se priselil, tako da ne morem dajati konkretnih obljub za delovanje v naši KS. Veliko časa pa sem do sedaj posvetil delovanju stanovanske zadruge in tako posredno omogočil lažjo gradnjo mladim generacijam v naši dolini.

MIKLAVC: 16 let sem bil predsednik sveta KS, bil sem predsednik gradbenega odbora za gradnjo zdravstvenega doma v Nazarjah, predsednik gradbenega odbora za veterinarsko postajo v Mozirju, podpredsednik gradbenega odbora za gradnjo ceste Gornji Grad — Črničev, trenutno sem član gradbenega odbora za modernizacijo ambulante v Mozirju, predsednik cestnega odbora v občini

in ne vem, kaj naj ob vseh teh funkcijah naredim še za KS. Pomoč v KS je lahko direktna ali indirektna. Obremenitve, ki jih trenutno imam, so dovolj velike, bom pa seveda aktiven udeleženec organiziranega delovanja v posameznih krajevnih skupnostih, predvsem pa seveda v svoji lastni.

BASTL: Mislim, da se v bodoče ne bo več potrebno toliko angažirati v tako imenovanem družbenem interesu, če bomo vzpostavili tak sistem, kjer bo vsak motiviran za svojo dejavnost. Navsezadnje — tudi pogrebni govori, ki jih je organizirala KS za vse mrtve po protokolu, ne bodo več potrebni. Naj spregovori ob grobu pokojnika tisti, ki mu je bil blizu. Občutek imam, da se ne moremo znebiti miselnosti, da bi še naprej radi bili varuhi ljudi, gospodarstva, infrastrukture itd. — skratka vseh ustvarjalnih potencialov in s tem tudi njihovega kapitala. Brez tega nikjer ni šlo. Tistega, ki se je navidez razdajal, je nekaj motiviralo. Mislim, da je nekateri stvari treba profesionalizirati. Tako se je razvijal zahodni svet, ki je tako rešil svoje fundamentalne eksistenčne probleme. Treba pa bo mnogo graditi neke druge. Tu mislim na vrednote. Revolucionarnim vrednotam se bomo morali odpovedati na račun evolucije, ki je naravni proces, revolucija pa je nasprotje tega. Tu se bo potrebno angažirati, ne pa npr. v aktivnostih za izgradnjo te ali one poti. To naj rešujejo tisti, ki se bavijo z gradbeništvom. Ker bodo te probleme reševali strokovnjaki, bo več konkurenčnosti, gradnje bodo cenejše in morda ne bodo več potrebne nabiralne akcije iz praznih žepov.

HRIBERŠEK-LADINEK: Karavana je ena, usode potnikov pa so si različne. Potniki smo bili posamezniki, ki smo svoje interese najlažje uresničevali v krajevni skupnosti. Ne morem se pohvaliti s takim številom funkcij, kot moji sogovorniki, sem pa članica sveta KS, delam pa tudi v turističnem društvu. To bom počela tudi v bodoče.

VENEK: Mislim, da bo še naprej izredno pomembno delovanje krajevnih skupnosti. Zato bi želel, če bo potrebno, delati v svetu KS kot doslej, ker je to najbolj živo, aktualno in potrebno delo. Dolga leta sem delal na kulturnem področju in bom tudi še naprej. Zelo si bom prizadeval, da se šola čim bolj poveže s KS, kajti vidim, da iz podmladka rastejo ljudje, ki bodo delali v bodoče in jih je treba čim prej vključevati v to delo.

ŽUNTER: Struktura občinskega parlamenta je taka, da lokalne interese in krajevne skupnosti zastopajo izvoljeni delegati v zboru krajevnih skupnosti. Mi pa kandidiramo za družbenopolitični zbor in normalno je, da bo vsakdo od nas v parlamentu zagovarjal interese svoje politične stranke.

Jaz se bom zavzemal za interese cele doline in za pametno razreševanje problemov, ne glede na to, kje se bodo pojavili.

Se naprej pa bom deloval v institucijah, v katerih sem bil že do sedaj aktiven in sicer predvsem v izvršilnem odboru splošnih zdravnikov Slovenije, v gorski reševalni službi in planinskem društvu.

TERBOVŠEK: Ker delujem v gasilstvu na področju cele občine in ker sem predsednik odbora za komunalno gospodarstvo v občini, je gotovo moja dolžnost, da ne zagovarjam ozke lokalne interese, ampak da imam pred očmi celotno občino. V krajevni skupnosti pa z zadovoljstvom delam že 15 let. Največje zadovoljstvo je, če v kraju uspe akcija, ker doseže napredek, ker ne politiziramo, ampak se konkretno dogovarjamo in uspevamo.

Že takoj na začetku pa bom vse moči posvetil ureditvi financiranja krajevnih skupnosti. Ta bo morala v bodoče še obstajati. Ko bomo postali bogata in sodobna družba, bo veliko potreba po reševanju malih in drobnih težav. Te se bodo v veliki meri dale reševati v krajevni skupnosti. Pa so ti

drobni problemi velikokrat večji od problemov občine ali cele družbe. Z zadovoljstvom bom tudi v bodoče delal v gasilstvu in podpiral tista društva, ki delajo na amaterski osnovi in nam bogatijo življenje.

SN: In kaj menite o strankarskem sistemu?

PRESEČNIK: O strankarskem pluralizmu mislim vse najboljše, le da je 45 let prepozno uvedeno. Dve leti je od ustanovitve Kmečke zveze kot prve opozicijske stranke in do danes smo se že nekaj naučili. Očitki o mnogih strankah so upravičeni, vendar mislim, da je to le prehodno obdobje.

KUMER: To je družbena realnost. Vendar mislim, da to, kar se pri nas sedaj dogaja, ni več pravi strankarski pristop, saj smo se začeli razslojevati. Upokojenci imajo dve stranki, obrtniki tudi itd. Pri nas bo v bodoče obstajalo 3—5 strank, kar je realna številka za Slovenijo.

MARKO PURNAT: Od demokracije se ne da živeti, od pluralizma še manj. Vendar pa je vse to potrebno za kvalitetnejše življenje. Menim pa, da še ne znamo pluralistično živeti in se tega več ali manj šele učimo. Upam, da bomo pri tem učenju dovolj strpni in trezni.

RAKUN: Sedaj je čas evforije ustanavljanja strank. Prav pa je, da je več strank, da je tu opozicija in prav je, da je tu liberalna stranka, ki je že dokazala, da česar koli se je lotila, je tudi izpeljala.

IVAN PURNAT: Pluralizem je konkurenca idej in dviga kvaliteto dela tistega, ki je na oblasti, poleg tega pa omogoča tudi kontrolo oblasti. Pluralizem bo prinesel več demokracije.

POTOČNIK: Človek mora živeti dostojno. Nič ne pričakujem, da mu bodo dobrine padle z neba. Ljudje so pripravljeli delati in pri tem delu rabijo vodjo. Vodja je lahko kdorkoli izmed nas, le ljudje mu morajo zaupati. Strankarski sistem je kot naročen za to, saj si bodo ljudje sami izbrali svojega zastopnika in stranko.

MIKLAVC: Ne sprejemam kritik kar povprek, ne sprejemam kritiziranja in vpitja po revanšizmu. Ljudje in volilci danes ne verjamejo več v neka splošna načela, ki niso uresničljiva. Verjamejo le še v dosegljive rezultate. Zato je zelo pomembno, za katere realne cilje se zavzema stranka in njen kandidat.

BASTL: Tega vprašanja si civiliziran svet več ne postavlja. Ne razumem pa, da parlamentarizem danes vsi goreče zagovarjajo, čeprav je to prav.

Sedaj gre za miselni zasuk na vseh področjih, za strpnost do drugačnih razmišljanj in stališč. Z drugačnostjo se sreča vsaka demokracija.

Nastajanje velikega števila strank pomeni samo mnogo interesov, ki so bili do sedaj potlačeni. V bodoče pa bodo nastale bolj profilirane politične stranke.

HRIBERŠEK-LADINEK: Mnoge stranke bodo verjetno kmalu prenehale delovati. Bistvo pluralizma je v sposobnosti prisluhniti drugačnim interesom, saj se vendar moramo zavesti, da je človek lahko pametnejši od drugega človeka, ne more pa biti pametnejši od vseh ljudi.

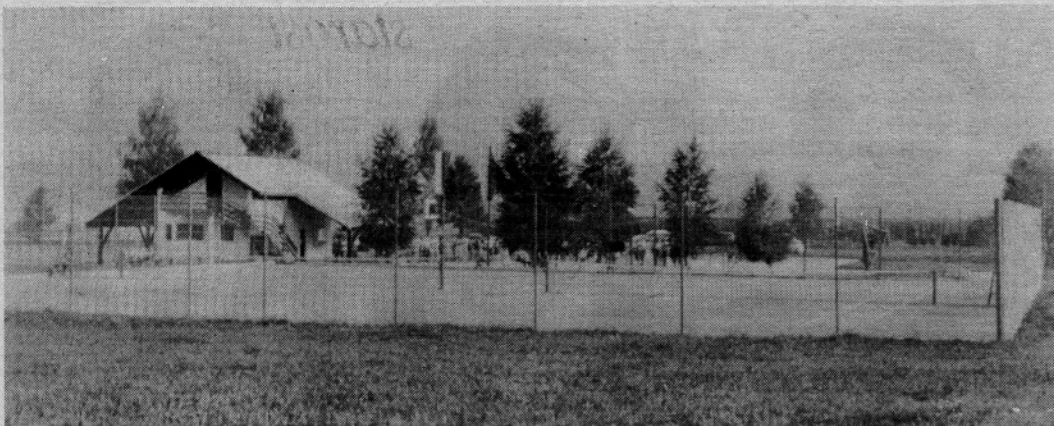
VENEK: Moje mnenje o strankarskem pluralizmu je pozitivno do te mere, ko se med sabo znamo tudi kulturno pogovarjati. Tega se še nismo naučili in težave bodo tudi v bodoče. Želel bi, da bi v bodoče opozarjali na napake drug drugega in da bi skupaj napake poskušali tudi reševati.

ŽUNTER: Pluralizem je čudovita stvar z eno samo napako — preskočil je dve generaciji.

TERBOVŠEK: Tu ni več kaj dodati — saj ste že ostali vse povedali. Mogoče le še to — morda bomo pa pluralizem danes bolj znali ceniti, kot pa če bi ga imeli že 45 let.

Pogovor vodil in za objavo pripravil Rajko Pintar

OKROGLA MIZA KOT UVOD V PARLAMENTARNE RAZPRAVE

Lepo urejen športni park na Rečici

Mladostni polet ŠD Mladost

Skorajda v vsaki krajevni skupnosti je kakšno društvo, ki je izredno aktivno in po katerem je kraj znan tudi izven meja krajevne skupnosti.

Za Rečico bi mirno lahko dejali, da je trenutno njen vlečni konj športno društvo Mladost, v katerega je včlanjenih okoli 200 članov.

Športna tradicija ima na Rečici dolgoletno tradicijo. Korenine sedanjega športnega društva segajo leta nazaj, ko je društvo delovalo pod imenom Partizan. Takrat so zgradili veliko nogometno igrišče, okoli katerega so v kasnejših letih rasli novi športni objekti, namenjeni za športno in rekreativno dejavnost krajanov.

Aktivnost društva je seveda iz obdobja v obdobje nihala. Zadnja štiri leta pa so bila najbolj plodna. Skupina zanesenjakov si je zadala nalogo, da bo športno društvo Mladost postavila na moderne temelje. Opravljenih je bilo kar nekaj sprememb. Tako so se na organizacijskem področju otesili preživelih oblik dela, ki se desetletja niso spreminjale in ki za krajane niso bile nič atraktivna. Še pomembnejše naloge so

Sekcija Lipa pri ŠD Mladost Rečica ob Savinji nudi foto-video usluge (za poroke, krste, birme in druge družinske praznike). Za delovne organizacije in zasebnike, turistična društva, krajevne skupnosti in druge snemajo tudi video spote, v reklame in turistične namene. Če želite njihove usluge, pokličite Zlatka Pakja na telefonsko številko 831-420.

bile opravljene na gradbenem programu. Tako so leta 1986 zgradili dve teniški igrišči in tako utrlj pot tej športni vrsti, ki jo v naši občini skorajda nismo poznali in je imela celo predznake elitizma in podobne navlake. Leto kasneje so se lotili obnove slačilnice in tako pridobili velik klubski prostor, sanitarije in večnamenski prostor, ki je uporaben za najrazličnejše družabne dogodke.

Leta 1988 so obe teniški igrišči osvetlili in tako omogočili igranje tenisa tudi ponoči.

V lanskem letu pa je kraj postal bogatejši še za otroško igrišče, ki je zraslo kot darilo najmlajšim Rečičanom.

Rečica se danes lahko pohvali s športno-rekreativnim parkom, kakršnega nima nihče v občini in ki je v lankoletnem ocenjevanju Turistične zveze Slovenije prinesel veliko točk kraju, da je bila Rečica ocenjena za najlepši manjši turistični kraj v Sloveniji.

Po besedah vodilnih v društvu pa na

tem področju še niso rekli zadnje besede. Že leta 1986 so izdelali prostorski načrt športnega parka, ki ga nameravajo v celoti uresničiti. Tako se bodo kaj kmalu lotili ureditve parkirišča, preplastili bodo igrišče za rokomet in košarko, zgradili dve balinišči, polepšali okolico z umetniško skulpturo, poseben prostor namenili za piknike ter uredili deponijo za tenis in orodje.

V projektu imajo načrtovan tudi prizidek k slačilnici, kjer bi bil večji prostor za družabne prireditve ter zgraditev še dveh teniških igrišč, saj je zanimanje za ukvarjanje s tem športom tako veliko, da sedanji dve igrišči ne zadoščata za vse, ki bi radi igrali tenis.

V ta prostorski plan je vključena tudi načrtovana šola s telovadnico. Problema začetka gradnje šole seveda ne bodo reševali v športnem društvu, saj ta naloga sodi v pristojnost širše družbene skupnosti. Vsekakor pa pričakujejo, da bodo prvi koraki pri uresničevanju te dolgoletne pobude Rečičanov storjeni že letos, ko bi moralo biti pridobljeno zemljišče za šolo, prav tako pa tudi projektna dokumentacija in če bo mogoče, naj bi se pričela začetna dela.

Seveda se ob vseh teh že opravljenih de-

nevnih paketov in povedati je treba, da zanimanje ni majhno. Za uporabo teniških in drugih igrišč se zanimajo tudi turisti iz avtokampa Menina, glede na to, da pa trenutno nastaja še nekaj avtokampov v bližnji okolici, pa pričakujejo, da bo to zanimanje še večje.

V ta podjetniški slog delovanja bi lahko šli tudi ustanovitev fotovideo sekcije. Glede na to, da so v društvu izredno dobro opremljeni s tovrstno opremo, so pripravljeni opravljati najrazličnejše usluge s tega področja.

Foto sekcijo, ki se imenuje Lipa, nameravajo razširiti v studio, saj ima Rečica razvejan kabelski televizijski sistem in obstajajo že vsi pogoji za uvedbo lokalnega televizijskega programa. Nekaj tovrstnih izkušenj že imajo, saj so imeli pred novim letom enotedenski vsakodnevni program. Predvajali so posnetke najzanimivejših dogajanj v krajevni skupnosti pa tudi filme in druge oddaje. Odziv pri gledalcih je bil odličen in v času oddajanja rečičke televizije ostale televizijske postaje niso imele kaj dosti gledalcev.

Ker se društvo ponaša z nazivom športno, bo seveda prav, če nekaj besed napišemo še o pravi športni dejavnosti društva. V športno-rekreacijski sekciji delujejo ti-

Udeleženci prvega teniškega turnirja v naši občini, ki je bil na Rečici

lih pa tudi načrtih, kar samo od sebe postavlja vprašanje, od kod društvo črpa denar za vso to dejavnost, še posebej če vemo, da občinska telesnokulturna zveza razpolaga z zelo malo denarja za tovrstne potrebe. Zato je treba povedati, da v okviru društva obstaja finančna skupina, ki se ukvarja samo s tovrstnimi vprašanji. Na ta način so k marsikateri stvari pristopili zelo podjetniško. Pridobili so že sponzorje, katerim vračajo z reklamno dejavnostjo. Svoja športna igrišča prav tako oddajajo delovnim organizacijam v obliki enod-

sti, ki se želijo ukvarjati z nogometom, košarko, odbojko in podobnimi športi. Tenisači so združeni v teniški sekciji za šolsko mladino, pa so ustanovili posebno sekcijo, katera ima več mentorjev za delo po posameznih športnih panogah. Lani so za šolsko mladino organizirali šolo tenisa, veliko pa se ukvarjajo tudi s šahom, ki ima na Rečici dolgoletno tradicijo in kvaliteto. Tudi namiznoteniški igralci se večkrat pomerijo med seboj, saj je sicer na občinskem nivoju premalo organiziranih tekmo-

vanj. Lahko bi dejali, da je trenutno tenis tista vlečna sila, ki žene kolo napredka naprej. Vendar pa bi bil ta napredek gotovo počasnejši, če ne bi bilo tudi vzporednih športnih dejavnosti.

Rečički tenisači so lani navezali stike s kolegi iz francoskega teniškega kluba Le-

vallois iz okolice Pariza. Tega sodelovanja si želijo še naprej in za letos načrtujejo, da bodo sprejeli povabilo francoskih kolegov in jim vrnil obisk. Seveda pa takšne stvari niso poceni in si ne delajo prevelikih iluzij o nadaljnjem sodelovanju.

Za zaključek bi morda napisali še to, da se je teniška sezona že pričela in da vas Rečičani vabijo v svoje vrste. Če pa niste navdušeni za tenis, pa vas vabijo tudi na druge oblike športne rekreacije. Povabilo ne velja samo za Rečičane, saj je članstvo že sedaj sestavljeno iz prebivalcev različnih krajevnih skupnosti iz naše občine.

R. P.

Seznam kandidatov za volitve v zbor krajevnih skupnosti skupščine občine Mozirje na volitvah 22. aprila 1990

Zap. št.	Ime in priimek	Leto roj.	Poklic	Naslov	Predlagatelj
----------	----------------	-----------	--------	--------	--------------

ŠT. VOLILNE ENOTE: 01

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST MOZIRJE

VOLI SE: 4 DELEGATE

1.	JAKOB PRESEČNIK	1948	dipl. ing. gradb.	Mozirje	SDZ
2.	CVETA GOLIČNIK	1965	študent	Šmihel	SKZ
3.	PETER ŠIRKO	1942	uslužb.	Mozirje	Svet KS
4.	IVAN ATELŠEK	1938	kmet	Šmihel	Svet KS
5.	FRANC FLORJANC	1930	upokoj.	Mozirje	Svet KS
6.	IVAN KOTNIK	1936	kmet	Ljubija	Svet KS
7.	ALOJZ ZAVOLOVŠEK	1928	akad. sl.	Mozirje	Svet KS
8.	JANEZ JANKO	1961	grad. ing.	Mozirje	Svet KS
9.	JOŽE VODUŠEK	1939	kmet	Dobrovlje	SKZ
10.	ANTON GRAČNER	1941	—	Ljubija	Svet KS
11.	LEOPOLD MIKEK	1956	rudar	Lepa njiva	Svet KS
12.	VIKTOR LUKŠE	1928	upokoj.	Mozirje	Svet KS

ŠT. VOLILNE ENOTE: 02

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST NAZARJE

VOLI SE 3 DELEGATE

1.	ANTON BITENC	1932	gozd. teh.	Nazarje	OO ZKS
2.	IVAN KREFL	1949	ing. stroj.	Dobletina	
3.	MARJAN DOBROVC	1941	ing. les.	Žlavor	OO ZKS
4.	ANTON STROŽIČ	1940	kmet	Čreta	SKZ
5.	ALOJZ PREPADNIK	1940	mizar	Nazarje	SDZ
6.	VERA PEČNIK	1949	ekonom.	Pusto polje	OO ZKS
7.	ZVONE PLANOVŠEK	1959	geomet.	Lačja vas	OO ZKS

ŠT. VOLILNE ENOTE: 03

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST REČICA

VOLI SE 3 DELEGATE

1.	MATIJA PETRIN	1933	kmet	Sp. Pobrežje	SKZ
2.	VIDA ORLOVIČ	1942	les. teh.	Rečica	Svet KS
3.	JOŽEF SKONČNIK	1956	elekt. teh.	Rečica	Svet KS
4.	SLAVKA ŽUNTER	1952	kmetica	Poljane	SKZ
5.	JOŽEF VENINŠEK	1963	grad. teh.	Rečica	Svet KS

ŠT. VOLILNE ENOTE: 04

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST LJUBNO

VOLI SE 3 DELEGATE

1.	STANKO ZAGOŽEN	1957	kmet	Ter	SKZ
2.	VIDO PRUŠNIK	1955	kmet	Savina	SKZ
3.	ANKA RAKUN	1953	ekonom.	Primož	Svet KS
4.	RAJKO PINTAR	1953	prof.	Ljubno	Svet KS
5.	FRANC BRGLEZ	1943	les. teh.	Radmirje	Svet KS
6.	JOŽE RAKUN	1957	kmet	Radmirje	SKZ
7.	VINKO PETKOVŠEK	1945	električ.	Okonina	Svet KS
8.	RAFAEL BEZOVŠEK	1949	les. teh.	Radmirje	Svet KS

ŠT. VOLILNE ENOTE: 05

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST LUČE

VOLI SE 2 DELEGATA

1.	ANTON BREZNIK	1955	dipl. ing.	Luče	Svet KS
2.	JERNEJ PLANKL	1957	uprav. del.	Luče	OO ZK
3.	VALČI ROBNIK	1954	učitelj	Luče	Svet KS
4.	JOŽE MLAČNIK	1939	voj. upok.	Krnica	SDZ

ŠT. VOLILNE ENOTE: 06

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST GORNJI GRAD

VOLI SE 2 DELEGATA

1.	FRANC BEZOVŠEK	1935	kmet. ing.	Lenart	Svet KS
2.	EDI MAVRIČ	1968	zidar	Lenart	SDZ
3.	IVAN PRESEČNIK	1941	kmet. teh.	Lenart	Svet KS
4.	IVAN PUSTOSLEMŠEK	1948	les. teh.	Dol	Svet KS
5.	FRANC PUSTOSLEMŠEK	1945	elek. ing.	Gornji grad	SDZ
6.	VALENTIN MAVRIČ	1938	kmet	Gornji grad	Svet KS
7.	VIKA VENIŠNIK	1934	učitelj	Gornji grad	Svet KS
8.	ANTON RIFELJ	1950	avtomeh.	Gornji grad	Svet KS
9.	STANISLAV ROJTEN	1944	stroj. teh.	Gornji grad	Svet KS

ŠT. VOLILNE ENOTE: 07

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST BOČNA

VOLI SE 1 DELEGAT

1.	MARKO ROČNIK	1957	stroj. teh.	Bočna	SDZ
2.	FRANC TEVŽ	1956	kmet	Bočna	OO ZK

ŠT. VOLILNE ENOTE: 08

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO OB DRETI-

VOLI SE 1 DELEGAT

1.	BORIS ŠPORIN	1963	teh. kmet. meh.	Rovt	Svet KS
2.	PETER CAJNER	1948	ek. teh.	Šmartno	Svet KS
3.	FLORJAN REMIC	1947	stroj. teh.	Volog	SKZ

ŠT. VOLILNE ENOTE: 09

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST NOVA ŠTIFTA

VOLI SE 1 DELEGAT

1.	RAFKO KRZNAR	1948	kmet	Šmiklavž	SKZ
2.	BOŠTJAN RIHTER	1964	kmet	Dol	KS
3.	RAFKO ŽEROVNIK	1952	stroj. teh.	Dol	KS

ŠT. VOLILNE ENOTE: 10

OBMOČJE: KRAJEVNA SKUPNOST SOLČAVA

VOLI SE 1 DELEGAT

1.	MARJANA VRŠNIK	1963	ekonomist	Robanov kot	SKZ
2.	AVGUST LENAR	1953	ing. gozd.	Log. dolina	KS

Turizem smo ljudje . . .

... vendar to za današnji turistični utrip ni dovolj. Gostom je potrebno poleg prijaznosti in očitnega veselja, da so sploh prišli, ponuditi še kaj drugega: hrano, prenočišče, informacije in možnost, da si ogledajo vse, kar Zgornja Savinjska dolina nudi. Prijaznost in gostoljubje morata biti, vendar turisti niso več zadovoljni z zastarelimi stavbami, neustreznimi sobami ter sanitarijami in umazanijo po okolici.

Tega so se začeli zavedati tudi v Turističnem društvu Solčava, ki je na svojem občnem zboru poudarilo nalogo, da se čimprej uredijo hiše in fasade v Solčavi ter izgradijo ustrezne sobe, kjer bi turisti lahko prenočevali.

Solčavski turistični delavci menijo, da so v usklajevanju med programoma Zavoda za naravno in kulturno

dediščino in osnovami razvoja turizma v občini Mozirje nekako na sredini: solčavski konec naj bi po njihovem mnenju ostal krajinski park, razvoj naprej pa vseeno mora biti. Najbolje bi bilo, če bi Solčava postala prenočitveni in prehrambeni center, Logarska dolina bi ostala nespremenjena (z izjemo Izletnikovega doma).

Poleg tega so na občnem zboru Turističnega društva Solčava spregovorili tudi o drugih perečih težavah: o delu v preteklosti, načrtih za prihodnost, cestah, okrepčevalnici Pod slapom, brunarici Vandrovček, blagajniških težavah, ... Zopet se je izkazalo, da na takih zborih znamo kritizirati, ko je treba pomagati in svetovati, pa umolkne.

Občnega zbora se je udeležila tudi tov. Vrtačnikova, predsednica Komi-

teja za gospodarstvo in turizem pri Občini Mozirje, ki je prestavila študijo razvoja Logarske doline in krajev v Zgornji Savinjski dolini. Poudarila je, da v Logarski dolini še ni nič izgrajenega, da so to le predlogi turističnih strokovnjakov in da mora imeti vsak kraj neke razvojne cilje. Za Solčavo ni načrtovanih novih gradenj, usposobili bi naj že obstoječe objekte. O tej študiji bo potekala tudi javna razprava, na kateri bi predlogi dobili končno obliko, toda o svoji bodočnosti se bodo dokončno odločali domačini sami.

Tudi na tem občnem zboru se je izpostavilo vprašanje medsebojnega sodelovanja: če hočemo privabljati turiste, moramo skupno nastopati, si pomagati, zaupati in sodelovati, kajti turizem smo ljudje ...

Urška Kolenc

Kaj storiti za kvalitetnejše mleko

Trenutno veljavni pravilnik o kriterijih za ugotavljanje higienske kakovosti in plačevanja mleka v Sloveniji določa vrsto zahtev, katerim mora ustrezati mleko. Mleko se ovrednoti glede na vsebnost toščke, higiensko kakovost in morebitne potvorbe. Nov pravilnik, ki se bo uveljavil že letošnje leto, pa vključuje nov kriterij za plačevanje — % beljakovin, v prvi fazi le kot nagajevanje vsebnosti nad povprečnim % beljakovin v Sloveniji. Zato je prav, da vemo, kateri dejavniki vplivajo na vsebnost toščke in beljakovin v mleku in nam posredno krojijo ceno, ki jo dobimo za liter mleka. Raziskave kažejo, da je povprečna vsebnost toščke, odkupljenega mleka v Sloveniji 3,67%, beljakovin pa 3,12%.

Vpliv pasme in selekcija

Vsebnost beljakovin in maščob se med pasmami zelo razlikuje. Vpliv pasme predstavlja okrog 48% celotne variance. Rjava pasma, ki prevladuje na našem področju, sodi v skupino s srednjo vsebnostjo maščobe in beljakovin. Črna-bela pasma ima nižje vrednosti.

Bolj variabilna je lastnost za vsebnost mlečne maščobe kot beljakovin. Dednostni delež za vsebnost maščob (h^2) je 0,30 — 0,50, za vsebnost beljakovin pa 0,3 — 0,6 in s selekcijo lahko povečamo genetsko sposobnost za višjo vsebnost. Vendar pri selekciji na eno lastnost vplivamo tudi na drugo (pozitivni ali negativni vplivi), zato moramo selekcijo načrtovati skrbno in premišljeno. Pri selekciji na večjo mlečnost zasledimo padanje vsebnosti maščob in beljakovin. Pri nas dajemo večji poudarek selekciji na mlečnost, ker se s povečanjem količine mleka poveča tudi količina beljakovin in maščob. Pri odbiru bikovskih mater upoštevamo določene kriterije (PV za mlečnost, količino mlečne maščobe) ter spodnje meje standardne laktacije in % mlečne maščobe (3,7%).

Vpliv prehrane

S pravilno prehrano vplivamo predvsem na vsebnost maščobe in beljakovin v mleku, izboljšamo pa tudi mlečnost, plodnost, in splošno zdravstveno stanje krav.

Na vsebnost maščobe v mleku vpliva predvsem tip in količina ogljikovih hidratov v krmi. V obroku mora biti dovolj voluminozne krme z vsaj 18% surove vlaknine. Osnova za tvorbo mlečne masti je očetna kislina, ki nastane po fermentaciji oz. razgradnji ogljikovih hidratov v vampu. Najbolj ugodno razmerje med očetno in propionsko kislino dobimo po razgradnji celuloze (seno), vsebnost maščobe v mleku je relativno visoka, pri razgradnji škroba (žitarice) in sladkorja (pesa), pa se tvori manj acetatov in vsebnost toščke je nižja. Neprimerna struktura obroka (visok delež močne krme in koruzne silaže v obroku, zelo kratko rezana travna silaža, mlada paša in zgodaj košena zelena krma) negativno vpliva na vsebnost maščobe v mleku. Energetsko bogat obrok pospešuje tvorbo propionske kisline v vampu in s tem se povečuje količina beljakovin.

Večji delež močne krme v obroku vpliva na višji nivo beljakovin v mleku. Pri krmljenju na večjo vsebnost beljakovin moramo pričakovati istočasno večjo mlečnost in s tem nižjo vsebnost maščobe.

Višja vsebnost surovih beljakovin v obroku poveča mlečnost in vsebnost beljakovin v mleku, zmanjša pa se vsebnost maščob v mleku, vendar pa moramo poleg beljakovinske krme polagati tudi dovolj energetsko bogate krme, sicer bo sinteza beljakovin v vampu omejena.

Pri pravilno izbalansiranem obroku maščobe v krmi nimajo večjega vpliva na sestav mleka, dokler v obroku ne presežejo 4 — 5% SS obroka. Če pa so maščobe v obroku sestavljene iz nenasičenih maščobnih kislin, se zmanjša vsebnost toščke (maščobe v lanu, repici, soji, koruzi, rižu, sončnicah, ribje maščobe). Ugodno pa vplivajo na višjo vsebnost toščke v mleku maščobe, ki se nahajajo v kokosovih in palmovih pogachah, ker vsebujejo nasičene maščobne kisline.

Iz vsega tega lahko potegnemo zaključek, da pri obroku z visokim deležem močne krme, koruzno silažo in nizkim deležem vlaknine, lahko pričakujemo nizko toščko. Čas prežvekovanja je pri taki krmi krajši, pH v vampu pade, zoži se razmerje acetat:propionat. V krvi se dvigne nivo inzulina, zmanjša se vsebnost maščob v mleku, pospeši pa se nalaganje telesnih maščob, krave se debelijo. Energetsko reven obrok pa zmanjšuje sintezo beljakovin. Zato mora biti struktura obroka taka, da bo možna tvorba višjega nivoja beljakovin in toščke.

Vpliv stadija laktacije in gibanje odstotka toščke med molžo.

Po telitvi je vsebnost maščobe in beljakovin v mleku največja (mlezivo), sledi hitro padanje (4. — 6. teden), ko dosežemo najvišjo mlečnost. Nato se hkrati z zmanjševanjem mlečnosti povečuje vsebnost beljakovin in nekoliko hitreje maščobe. Dobro je vedeti tudi, da je v prvih curkih mleka najmanj toščke (1,15%), med začetkom in koncem glavnega dela molže se giblje od 2,3 do 6%, v zadnjih curkih pa okrog 14,6%, zato moramo kravo izmолziti do zadnjih curkov.

Pripomniti moramo, da nekateri rejci zavestno znižujejo % toščke — beljakovin v mleku z dolivanjem vode. Zaradi tega imajo mlekarne težave, saj iz tako potvorjenega mleka ne morejo izdelovati kvalitetnih izdelkov, ki so edini porok za trajnejši plasma na tržišču.

Le če bomo upoštevali strokovnost v selekciji in s primernim krmljenjem ustregli zahtevam po višji vsebnosti toščke in beljakovin ter tržno disciplino, upoštevali še ostale dejavnike, ki vplivajo na ceno, bo vaše mleko bolje nagajeno v zadovoljstvo in ponos nas vseh.

STROKOVNA SLUŽBA
M-ZK MOZIRJE

Mladi in kmetijstvo

Dolga leta je veljalo prepričanje, da je za kmeta in obstoj njegove domačije dovolj par pridnih in močnih rok. Za ostalo bo že Bog poskrbel tako, da bo za vse prav. Ampak narava, kljub svoji darežljivosti ne daje več kot pač da, brez preudarnih in s pametjo povezanih tehnoloških posegov. Marsikatera kmetija je zaradi takšnega in podobnega razmišljanja propadla, ali pa zaostala v svojem razvoju, kljub temu, da so bili podani vsi naravni pogoji za uspešen razvoj kmetije. Čas, ki ga živimo, še bolj pa prihodnji, zahtevata od gospodarja obilo strokovnega znanja in razgledanosti. Samo vsestransko poučen kmet se je sposoben spopadati s problemi vsakdanjika.

Da je temu tako, so na najboljši način dokazali mladi združniki, ki so z zvrhano mero znanja pokazali pripravljenost kljubovati zahtevam časa. V mislih imam kviz »Mladi in kmetijstvo«, ki so ga letos organizirali mladi iz AMZ Smihel. Sodelovale so ekipe iz Gornjega grada, Ljubnega (ženska in moška ekipa), Nova Stifla, Poljane, Solčava in Smihel. V prijetnem okolju smihelske neokrenjenosti je največ znanja pokazala ekipa z Ljubnega. Za zmagovalno ekipo so nabirale točke Tesovnik Martina, Robnik Ana in Bezovnik Jožica.

EDI MAVRIČ

Mitja Venišnik s svojimi pevci

Vas z okolico — en sam pevski zbor

Lepo gorsko vas Luče ob Savinji poznajo mnogi širok po svetu, prav tako pa mnogi daleč naokrog vedo lepo resnico, da so Luče pravzaprav en sam pevski zbor, kar je v bližnji in daljnji okolici kar redek primer. Pesmi v tej vasi ne manjka, znana je tudi domislica, da sta dva Lučana, ki se slučajno srečata, že pevski zbor. Razumljivo v vsem preteklem obdobju pevskih zborov v Lučah ni manjkalo, trenutno pa je v ospredju moški pevski zbor, ki se s svojim šestglasjem uvršča celo med redke tovrstne zore v Evropi. Prav zaradi tega Lučanom radi prislusnejo tudi na radiu Ljubljana in ustrezno uredništvo je posnelo tudi njihovo kaseto. Res je tudi, da je odveč naštevati vse njihove nastope blizu in daleč, pa lepo domačo pesem kjerkoli se lučki pevci pojavijo, pa pri tem ne mislim samo zboru.

Zborovski petje v Lučah ima bogato zgodovino, takoj po vojni je pevce znova zbral Franc Strmčnik in že leta 1953 so prepevali na ljubljanskem radiu. V vseh zadnjih desetletjih je zbor redno vadil in prepeval, bilo je nekaj manjših zatisij, ki se nujno pojavljajo ob manjših krizah, »dejstvo pa je, da je Lučane vedno družila ljubezen do petja, vedno znova so se našli, vadili in nastopali.« Pravi predsednik prosvetnega društva Raduha Jože Mlačnik. V posameznih obdobjih so bili moški, ženski in mešani zbor, trenutno pa je najbolj delaven moški. V zadnjem času so zbor delno pomladili, z mladimi pevci in novim vodstvom so našli skupen jezik in posrečeno vez med mladimi in starejšimi pevci.

JANEZ PLESNIK

Oživljanje kmečkega turizma

V zadnjem času se je zanimanje za kmečki turizem zopet povečalo. To potrjujejo številne nove kmetije v Zgornji Savinjski dolini, povečalo se je število ležišč in vedno več je zanimanja gostov za počitnice na kmetih. Za letošnjo sezono ima namreč turistična poslovalnica Kompas sklenjenih že več pogodb z drugimi turističnimi organizacijami, ki bodo poskrbele za večje število gostov na turističnih kmetijah.

Zaradi tega zanimanja je Kompas iz Mozirja pripravil 20. marca strokovni izlet in ogled Mednarodnega turističnega in gastronomskega sejma v Celovcu. Izleta so se udeležili predvsem lastniki turističnih kmetij, ki so si v Celovcu lahko ogledali notranjo opremo stanovanj, nove kuhinjske pripomočke, kmetijske stroje in poskusili obilno gastronomsko ponudbo. Na sejmu so poleg Avstrije sodelovali še razstavljalci iz Italije in Jugoslavije.

Nosilci kmečkega turizma so lahko videli, kaj je novega na področju turizma, izmenjali so vtise in izkušnje in se dogovorili o pripravi na letošnjo sezono.

URŠKA KOLENC

Prejšnji mesec je v Galeriji Mozirje razstavljala svoja slikarska dela kitajska umetnica Wang Huiqin. Na otvoritvi razstave je ob kratkem kulturnem programu umetnico in njena dela predstavil dr. Ivan Sedej. Poleg številnih krajanov Mozirja sta se otvoritve udeležila tudi kitajski ambasador za kulturo s soprogo.

Tekst in foto: Ciril Sem

S pesmijo v starost

Visoka starost nikakor ne pomeni odmik od ustaljenih navad, tudi ne kulturnih. To je gotovo resnica v primeru Franca Zalesnika-Vršnika, ki šteje že 86 let in še vedno prepeva v cerkvenem zboru v Gornjem Gradu. Res je, da človeku, ki je vzljubil našo pesem, pomeni petje veliko in postane stalnica v življenju. Mnogi misleci so zapisali, da je človeku, v katerem je veselje do glasbe, marsikdaj lažje, doživljanje pa je bogatejše.

Tam v Florjanu nad Gornjim Gradom se je na Vršnikovo posestvo sredi tridesetih let poročil Franc Zalesnik. Hitro se je vključil celovito v življenje tistega časa. Bil je čebelar, dober živinorejec, prizadeven združnik in še bi lahko naštevali. Posebnost pa je v tem, da je v marsičem ostal tak še v starosti.

Njegova življenjska modrost je kaj preprosta. V pogovoru trdi, da je delo tisto, ki človeka razveseljuje, da pa je ob tem še vrsta nalog, ki jih je treba razgledanemu človeku ponuditi. Delo v družtvih, v hranilnici, pašniški zdruzi, pozneje v zdruzi, vse to je sicer za kmeta dodaten napor, vendar pa človek mora biti v središču dogajanja, sicer otopi.

Ko se je leta 1925 Zalesnik vrnil od vojakov, je vstopil v vrste domačih pevcev pri Sv. Frančišku na Straži (Radmirje). Zbor, ki je veljal za cerkvenega, je tedaj vodil organist Martin Natlačen. Seveda se tedaj ni pego le cerkvene pesmi, tudi narodne in umetne so vadili. Kmalu pa je študent Jože Časl zbral pevce okoli sebe in ustanovil zbor prosvetnega društva. V času diktature v stari državi so seveda vsa podobna slovenska društva razpustili in slovenstvu se ni obetalo nič dobrega. Zalesnik je s trpkim spominom poudaril, da so zabranili petje pesmi »Slovenec sem« in podobne, to je prizadelo naše ljudi. Govorilo se je o jugoslovanstvu, Slovenci pa so

Mlad je tudi pevovodja Mitja Venišnik, predmetni učitelj glasbene vzgoje, ki je zbor prevzel lani. S pomladitvijo je preobrazil zbor in že v letu dni so dosegli lep napredek, tudi na različnih revijah. »Seveda ti uspehi niso blesteči, z vnmemo, kakršno pevci sedaj kažejo, pa tudi takšni uspehi morajo priti.

Pevci imajo dosti dobro tehniko petja in še večjo mero veselja, kar je osnovni pogoj. Za ljubljanski radio smo posneli pesmi, značilne za Luče, značilne zato, ker pojemo v arhaičnem šestglasju, Lučani pravijo »na tretjo in četrto«, kar je nekaj edinstvenega celo v Evropi in zato zanimivo tudi za radio Ljubljana.

Jasno je, da ima vsaka stvar svoj začetek, ki mu pogojuje predvsem veselje in zagnanost, vsaka stvar pa ima tudi mejo, ko je veselje samo premalo. Na tej meji so sedaj lučki pevci. »Sedaj smo vsi oblečeni v temne hlače, kakršnekolj barve, tudi srajce imamo si bele, tudi vseh vrst krojev, zato gremo v akcijo nakupa novih oblačil.

Nekaj imamo lastnih sredstev, ostalo bomo morali »nafahtati«. Upamo na pomoč, čeprav vemo, da polnih denarnic ni več, da zmanjkuje že celo za kruh, vendar — če bomo prenehali peti, najbrž tudi kruha ne bomo več potrebovali,« pravi predsednik zbora Bine Moličnik. Pa bodo v Lučah zagotovo še dolgo prepevali.

Epika da, lirika ne

Oni dan nas je v uredništvu obiskal mož, ki zase pravi, da spada med visoko inteligenco, poleg tega pa je tudi pesnik in velik šaljivec. Mi smo kaj kmalu uvideli, da možakar prav nič ne pretirava. Med visoko inteligenco spada, ker se je šolal kar v štirih državah, da je pesnik, je dokazal s šopom pesmi, ki jih je napisal, da je velik šaljivec pa smo ugotovili že na prvi pogled.

Po tej predstavitvi našega gosta je prav, da povemo še njegovo ime — to je Janez Gregorc po domače Rajšter iz Ljubije pri Mozirju. Star je 57 let in kmetuje na 13 hektarov veliki kmetiji. V eni svojih pesmi je zapisal:

Sem visoko izobražen mož
sem skoraj vsakemu delu kos
vse kar zmore vsak prostak
zmorem tudi jaz kot tak

Sem v državah štirih se učil
veliko sem se naučil
naučil sem se brat in štet
pa tudi pesmi pet

S tistim šolanjem v štirih državah seveda ni mislil čisto resno. Spada pač v tisto generacijo, ki je prvi razred obiskovala v stari Jugoslaviji. Ko je prišla okupacija, je moral nekaj časa hoditi v nemško šolo, ko

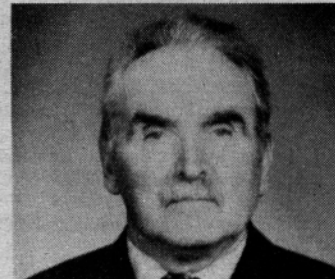

JANEZ GREGORC

so partizani osvobodili del ozemlja, je obiskoval partizansko šolo, po vojni pa je še nekaj časa gulišolske klopi nove Jugoslavije. Zato vsega tega šolanja ne jemlje preveč resno in ko smo ga vprašali, kakšne šole še ima, je kot iz topa izstrelil, da je edina resna šola, ki jo je kdaj obiskoval — bila avtošola.

Pa mu ni nič kaj žal, saj pravi, da mu je to, kar se je naučil, v življenju nekako kar zadostovalo. Računati zna dovolj dobro, zgodovina in zemljepis pa za kmeta tako ne prideta v poštev, z naravoslovjem pa je kot kmet že tako od rojstva povezan. Kemije pa bi se moral pri pesticidih in umet-

trpeli nasilje. Ko se je 1935 poročil, se je vključil v gornjegrajski cerkveni zbor, ki ga je vodil organist Martin Jelen. Imeli so tako mešani kot moški zbor in kakovost petja je bila vse boljša. V cerkvi so peli v

FRANC ZALESNIK-VRŠNIK

mešanem zboru, nastopali pa so v glavnem z moškim zborom. Tedaj so bile velike pevske prireditve, tudi v Gornjem Gradu. Sploh, meni Zalesnik, je bil tiste čase Gornji Grad zelo zanimivo mesto, živahno in veselo.

No, v rodu se pevske navade ponavljajo, veselo pove Zalesnik, saj kar tri vnukinje prepevajo v zboru v Gornjem Gradu. To je zadovoljstvo našemu sogovorniku, ki še vedno rad stopi v vrste cerkvenih pevcev in zapoje.

Dokaj visoko leži kmetija Vršnik in Franc Zalesnik rad pripoveduje o časih, ki jih je preživel in v njih doživljal lepe in težke dni. Bogato je bilo življenje prav zaradi želje po napredku, ki se je odražala v prizadevnem sodelovanju v najrazličnejših društvenih in združinskih sredinah. Prav zato so spomini Franca Zalesnika-Vršnika tako bogati, njegov osebni ugled pa povezan z vrsto uspešnih delovanj in prizadevanj.

A. VIDEČNIK

nih gnojilnih itak vedno na novo učiti, saj je skoraj vsako leto kaj novega na trgu. Le za slovenščino trdi, da je ne obvlada, kot bi bilo treba. Sicer pa — kdo jo pa sploh? Niti največji intelektualci ne, ki uporabljajo toliko tujk, da se preprostu človeku kar zmeša v glavi.

Pa tisto o slovenščini ne bo čisto držalo, saj ima Janez Gregorc res bogat besedni zaklad in veselje do branja in pisanja pesmi ter proznih del. Čeprav ima kot kmet zelo malo časa za pisanje, pa je njegova zbirka del že kar obsežna: Pisanje pesmi mu je hobi, kateremu se posveča ob nedeljskih popoldnevih. Njegove pesmi so v glavnem pripovedne. Tako je napisal celo vrsto pesmi o posameznih poklicih: o zdravniku, novinarju, kmetu, polkmetu, tovarniškemu delavcu, uradniku, sodniku.... Vsako svojo pesem tudi uglasil, in sicer na osnovi kake stare viže. Janez Gregorc je svojčas igral več instrumentov, zdaj pa mu prsti stečejo le še po strunah citer.

Nekaj posebnega je pesem o zakonskem stanu. Ko je poslušal in prebiral najrazličnejše pesmi, ki govorijo o možu in ženi, je ugotovil, da večina teh pesmi govori o zakonskem stanu kot o nekakšnem jarmu. Zato se je namenil napisati pesem, ki bi govorila tudi o lepih straneh zakonskega stanu — o zvestobi in o toplini doma.

Sicer pa ima Janez Gregorc o pesništvu čisto posebno mnenje: »Lirike ne cenim preveč, zato pa toliko bolj epiko. Kmetje nimamo veliko časa za branje, zato radi prebiramo tiste pesmi, v katerih je v nekaj besedah povedana cela zgodba. Lirika je bolj za tiste, ki popoldne pridejo iz službe in imajo dovolj časa in volje premišljevat o tem, kaj je hotel pesnik povedati v zapletenih besednih zvezah.«

Dejali smo že, da je napisal tudi nekaj proznih del. Na prvem mestu bi omenili dramo iz kmečkega življenja, ki pa je po njegovem mnenju predolga — saj traja kar 14 ur. Saj bi jo morda skrajšal, pa ni pravega časa za to. Poleg tega je drama napisana v domači govorici, kar še dodatno otežuje delo.

Janez Gregorc ima doma veliko knjig in naročenih časopisov, pa malo časa za branje. Zato je primoran pametno razporediti tisto, kar namerava prebrati. Prednost daje Savinjskim novicam, Kmečkemu glasu, Družini, Čebelarju in Mohorjevim knjigam. Pa saj tudi tega ni malo, kajne? Nas pa je veselilo, da je Savinjske novice uvrstil na prvo mesto.

RAJKO PINTAR

Premalo širšega sodelovanja

Mozirsko turistično društvo je imelo letno skupščino, na kateri so pregledali delo v preteklem letu in si začrtali smernice dela za prihodnje obdobje.

Mozirje se že nekaj let sem ubada s težavami okoli stalne prireditve, ki bi bila osrednja turistična privlačnost v kraju. Ob tem je treba poudariti, da si je društvo sicer prizadevalo za ustrezno rešitev, le da ob tem ni sodeloval širši krog prebivalcev, kar je za podobne prireditve nujno. Nekako tako bi lahko rekli, društva v kraju ne najdejo skupnega jezika! Če primerjamo dogajanja na Rečici in na Ljubnem, potem je seveda nekaj narobe, da kaj podobnega ne bi zmogli tudi v Mozirju. Vsekakor bo potrebno o tem razmisliti »z združenimi močmi«.

Vendar pa se društvo lahko ponaša z dvema, zelo prizadevnima sekcijama. To sta mlajarski in pustna. Mlajarji so pripravili lepo načrtovano prireditev plezanja na mlaje, ki so jih postavili v Gaju, pa jim je vreme zagodilo in pravega uspeha ni

bilo. Poskrbeli so za enkratno božično okrasitev kraja in spremljajoče prireditve, za katere lahko trdimo, da so jim odlično uspelo. Tudi letošnji pust je bil uspešen! Kljub sodelovanju Tofa in njegove skupine se mozirski pusti niso v ničemer iznevrili staremu izročilu prireditve.

Društvo se ubada trenutno še s težavami okoli premetitve vikendov (počitniških hišic), ki stoje ob nekdanjem kopališču. Tam bo obvoznica in seveda morajo hišice stran.

Na zboru so ljudje postavljali vprašanje kopališča, ki je nekoč privlačljalo ljudi ob blizu in daleč, sedaj pa je žalosten zbirališnik nesnage. O tem bodo morali v kraju resno spregovoriti, saj temu samo društvo ni kos, ker razpolaga s sorazmerno malo denarja.

Zaradi službovanja v drugem kraju se je poslovlj dosedanj predsednik Trontelj. Navzoči so mu ob tem izrekli zahvalo za njegov trud, društvo pa bo moral poiskati novega predsednika. A. VIDEČNIK

POGREBNE STORITVE

Hitro in solidno že dalj časa opravljamo kompletne storitve s področja pogrebne dejavnosti in sicer:

- dobava kompletne pogrebne opreme (krste, križi, žare)
- postavitve mrtvaškega odra na domu
- vse vrste prevozov, vključno prevozi na upepelitev v Ljubljano
- dobava in montaža betonskih žarnih niš s prevleko za primer žarnega pokopa
- ureditev kompletne dokumentacije v primeru smrti

Vse vrste krst se nahajajo v mrliški vežici Mozirje, ki jih lahko izda Florjanc Franc, cesta na Vrhe 28, Mozirje, tel. 831-617.

Delamo non-stop, če nas potrebujete, pokličite telefonsko številko 721-667 ali 721-395.

STEBLOVNIK IVAN, Parižlje 11/c, 63314 BRASLOVČE

ZAHVALA

Ob prerani izgubi drage mame

Urške Finkšt iz Trnovca

se srčno zahvaljujemo dobrim sosedom BENDA-GAČKIM iz Trnovca za nesebično pomoč v težkih trenutkih

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem za izraze sožalja, sočustvovanja, darovano cvetje in darove za njen spomin. Hvala vsem, ki ste našo mambo tako številno pospremili na zadnji poti. Hvala patru Vilijemu Pustoslemšku in gospodu Janezu Bračunu za opravljen cerkveni obred.

VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ ŠE ENKRAT HVALA!

NJENI: Marjanca, Jožek in Franci z družinami

GORENJE — GLIN NAZARJE

Razpis štipendij

Za šolsko leto 1990/91 razpisujemo naslednje kadrovske štipendije:

usmeritev	stopnja	št. štip.
obdelovalec lesa	II.	5
lesar širšega profila	IV.	10
strojni mehanik	IV.	2
oblikovalec kovin	IV.	2
elektrikar — elektronika	IV.	2
lesarski tehnik	V.	2
strojni tehnik	V.	2
elektrotehnik elektronike	V.	2
elektrotehnik energetik	V.	1
narav. mat. tehnik	V.	1
ekonomski tehnik	V.	1
inž. lesarstva	VI.	1
dipl. inž. lesarstva	VII.	2
ekonomist	VII.	2
dipl. ekonomist	VII.	2
inž. strojništva	VI.	1
dipl. inž. strojništva	VII.	1
dipl. inž. elektronike	VII.	1
dipl. inž. org. dela	VII.	1
dipl. arhitekt	VII.	1

Vso potrebno dokumentacijo (izpolnjen obrazec SPN-1, fotokopijo spričevala) oddajte v naši kadrovski službi do 1. 7. 1990.

OBČINSKA MATIČNA KNJIŽNICA MOZIRJE

VABI VSE PREDŠOLSKE OTROKE OD 4. — 6. LETA STAROSTI, DA SE NAM PRIDRUŽIJO VSAK TOREK OB 17. URI V KNJIŽNICI MOZIRJE K SKUPNIM IGRAM, PRAVLJICAM, PLESU IN PETJU TER SPOZNAVANJU NOVIH KNJIG ZA OTROKE — K NAŠI »IGROTEKI«.

PRVIČ SE DOBIMO ŽE V TOREK, 17. 4. 1990, OB 17. URI.

VESELO VAS PRIČAKUJEMO!

MERCATOR

ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA ZADRUGA

MOZIRJE

Vsem kupcem sporočamo, da smo že pričeli s prodajo gospodinskega plina tudi v trgovini Solčava, Železnini Gornji grad in Železnini Ljubno, saj je do sedaj prodaja gospodinskega plina bila samo v Sp. Ljubiji. Obenem pa obveščamo kupce, da smo v naših tehničnih prodajalnah znižali cene nekaterih proizvodov bele tehnike, kot naprimer pralni stroji, zamrzovalne skrinje... do take cene, da smo cenejši kot na tujem trgu.

V naši blagovnici Ljubno pričakujemo tudi tiste kupce, ki si želijo kupiti TV anteno za satelitski prenos po ugodni ceni.

Telefon: 840-020.

SE PRIPOROČAMO

ISKRA FERITI LJUBLJANA

Komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge
v montaži za PE Ljubno.
Sprejememo več delavk.
Delo je za določen čas — šest mesecev.

Pisne prijave sprejema kadrovska služba ISKRA FERITI, Ljubljana, Stegne 29. Informacije dobite v PE Ljubno, tel (063) 840-045.

PISMA BRALCEV

Ne bomo dovolili onesnaževanja doline!

V Savinjskih novicah števil. 1 — januar 1990 je bil priobčen sestavek neznanega avtorja z naslovom: Prodor avto krosa v dolino. Prispevek je ilustriran s štirimi fotografijami, na katerih so avtomobilom podobne prikazni na blatni in razorani zemlji. V zapisu je navedeno, da so Ljubno in Radmirje že nekajkrat obiskali člani Avtokros kluba Kamnik, ki da namestavajo na glinokopu v Homu urediti poligon za tekmovanje s posebej prirejenimi avtomobili. Prva tekma naj bi bila že ob koncu maja t. l. Predstavnik Avtokros kluba iz Kamnika, naj bi izjavili, da boljše lokacije ne bi našli daleč naokoli. To jim prav radi verjamemo, saj nihče drug ne bi bil tako neumen, da bi pristal na to, da bi se takšno onesnaževanje naselilo v njegov prostor. Poznano je namreč, da so tovrstni »šport« na zahtevo Zelenih pregnali iz Avstrije, sedaj pa ga hočejo Kamničani poriniti nam. Vse gre po tisti znani formuli, da se naj pač ekološko nevarni odpadki in druge umazane in težaške tehnologije selijo h tistemu, ki je nerazvit in reven, skratka, ki je vsestransko zaostal!

Sprašujem, ali smo ljudje v Savinjski dolini v resnici takšni, ali smo si zares zaslužili, da bomo postali odpad za vse tisto, česar se hočejo drugi iznebiti? In takšen odpad pomeni tudi Avtokros v Homu, kajti tu se bo menjavalo in razlivalo večje količine olja, znano pa je, da je resno ogrožena neoporečnost pitne vode v podzemskih vodnih zbiralnikih na Dravskem polju, če se na primer gozdarju na Pohorju razlije olje iz motorne žage...

Ali bomo res dopustili, da bo za dolge čase zatoni nedeljski mir med Gornjim Gradom in Radmirjem, da bodo žiljenjsko ogrožene družine ob

cesti na poti k maši, da bo Hom prometno blokiran od tisočev parkiranih avtomobilov, zavrt v meglo izpušnih plinov in neznanega rjovenja dirkalnih strojev? Doslej neokrnjena, po širnem svetu občudovana gornjesavinjska narava pa bo nastlana s cigaretnimi odpadki, plastičnimi kozarci, pivskimi steklenicami in vsemogočimi drugimi odpadki. Zato apeliramo na Zelene, da tokrat na konkretnem primeru v smislu rekla Hic Rhodus hic Salta, odločno posežejo v nameravano onesnaževanje Gornje Savinjske doline in ga z vsemi razpoložljivimi sredstvi preprečijo!

Nenavsezadnje pa bi morali izreči svoj odločni NE tudi kulturni in javni delavci, ki po svoji človeški in strokovni vesti ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi se gornjesavinjska katedrala z vso svojo baročno realiteto in radmirska cerkev z neprecenljivimi zgodovinskimi izročili, kot dva največja gornjesavinjska kulturno-zgodovinska biseri znašla v središču odlagališča odpadkov...

Glede na vse povedano tako usodno odločitev za vse prebivalce naše doline ni samo stvar lastnika zemljišča, kot je navedeno v članku in ki je menda na to neumnost za ustrezen denar že pristal, temveč je to stvar nas vseh, ki tu živimo, še zlasti pa naših otrok, ki bodo tu še dolgo živeli.

Zato odločno zahtevam od vseh, še prav posebej pa od tistih, ki so po uradni dolžnosti za takšno sramoto osebno odgovorni, da takoj, dosledno in dokončno preprečijo nameravano zasvinjanje naše doline, ter tako onemogočijo, da bi postala cenena kolonija.

JOŽE HORVAT-JAKI

Srečanje ljudskih godcev

Turistično društvo Ljubno in SAVINJA-TURIZEM vabita na glasbeno prireditev z naslovom »Srečanje ljudskih godcev z Ljubnega in okolice«, dne 22. 4. 1990 ob 15. uri v kinodvorano na Ljubnem.

Sodelovali in zabavali vas bodo ljudski glasbeni umetniki, ob ponazoritvi pristnih šegavosti ob priložnostih, kot so: ohcet, jajčnica, šranganje... V želji, da bi ohranili oz. sledili ljudskemu izročilu, nameravamo prireditve nadaljevati vsako leto, program pa bogatiti z nastopi godcev iz cele doline. Razvedrila, dobre volje in smeha res ne bo manjkalo. PRISRČNO VABLJENI!

ANKA RAKUN

Devetdeset let Marije Cesar

Rojena je bila v Braslovčah prav na začetku tega stoletja, zato je v svojem življenju sodoživljala vse slabo in dobro, kar je to stoletje doslej prineslo posameznikom in narodu. In o tem bi nam lahko Cesarjeva mama, ki je nedavno tega slavila svoj visoki jubilej, povedala marsikaj. Slišali bi, kako je kot mlado dekle doživljala čas prve svetovne vojne, pripovedovala bi

o tem malo govori, zato mnogi Mozirjani marsičesa o njenem naprednem delu in življenju ne vedo.

Za skupino Mozirjanov, ki so leta 1941 čakali pod nemško stražo na Kovačičevem dvorišču na izselitev v Srbijo, bo ostalo nepozabno, kako jim je prav Cesarjeva mama — ne meneč se za okupatorjeve vojake — prinesla veliko skledo kuhane hrane, saj je bil za mnoge od njih to zadnji topli obrok pred dolgo potjo v izgnanstvo. Malo je znanega o tem, kako je že v letih 1941/42 sodelovala s članico prvega odbora OF v Mozirju Mariko Goričar, hodila z njo na sestanke s partizani na Dobrovlje, prinašala prvoborcem različen material ter obveščevalne podatke. Njen dom je bil nato tudi obveščevalna točka za borce prvega Pohorskega bataljona, njena hčerka Pavla pa je bila leta 1943 organizatorica prve mladinske organizacije v okupiranem Mozirju. Mnogo spretnosti pa tudi sreče je bilo potrebno, da je vse to delo ostalo okupatorju prikrito, posebno še proti koncu vojne, ko so Nemci prav njeno hišo spremenili v svojo utrjeno postojanko. Tudi po vojni Marija Cesar ni stala ob strani. Bila je predsednica odbora AFŽ v Mozirju, nato je vodila organizacijo kmečkih žena-zadružnic. Na vse negativne pojave v našem razvoju je vedno reagirala z veliko osebno prizadetostjo. Tudi sedaj še vedno z zanimanjem spremlja vsa dogajanja v domovini in tujini, zelo jo bolijo napake, ki so posledica nepoštenosti, malomarnosti ali pa nesposobnosti. Njena velika želja je vedno bila, da bi se naša družba in seveda tudi njen kraj Mozirje čim uspešneje razvijala.

Iskreno čestitamo Mariji Cesar ob njenem visokem jubileju in ji želimo še mnogo let trdnega zdravja!

Ludvik Es

MARIJA CESAR

nam lahko o svojem možu, znanem kiparju Ivanu Cesarju in o njegovem umetniškem delu, slišali bi, kako se je nato po njegovi smrti leta 1936 prebivala s štirimi neposkrbljenimi otroki skozi življenje ter si ustvarjala nov dom. Mnogo bi nam lahko povedala o tem, kako je vsa leta okupacije sodelovala z osvobodilnim gibanjem in da so bili v partizanskih vrstah trije njeni otroci. Toda Marija Cesar sama

OPOZORILO

Krajevna skupnost Nazarje opozarja vse krajanke, koristnike kontejnerskega odvoza smeti z območja KS Nazarje, da pri dovažanju smeti v kontejnerje ne odlagajo vnetljivih oz. žgorljivih snovi, saj se zaradi tega vžgejo tudi kontejnerji, katerih vzdrževanje in nabava ni poceni. Posebej opozarjamo na možnost razširitve ognja na objekte, ki so v neposredni bližini kontejnerjev (stanov, hiše, gosp. poslopja, drvarnice in drugi objekti).

V kolikor gornje obvestilo oz. opozorilo ne bo upoštevano, bo KS vsem tistim naseljem in delom naselij dostavo kontejnerjev ustavila za nedoločen čas, pri tem pa bomo obvestili tudi ustrezne inšpekcijske službe ter ugotovljene kršitelje predlagali v postopek pri občinskem sodniku za prekrške.

KRAJEVNA SKUPNOST NAZARJE

Komisija za delovna razmerja pri OSNOVNI ŠOLI FRAN KOCBEK GORNJI GRAD

zaposli

DVE SNAŽILKI

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pričetek dela s 1. 7. 1990 in 1. 9. 1990

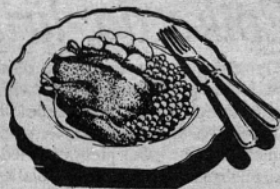
POGOJI: Končana osnovna šola.

Poskusna doba 3 mesece.

Prošnje s kratkim življenjepisom pošljite na osnovno šolo Fran Kocbek Gornji grad v osmih dneh po izidu Savinjskih novic.

Turist
gostinsko podjetje
63331 Nazarje
uprava Nazarje 831-911

Turist
gostinsko podjetje
63331 Nazarje
uprava Nazarje 831-911

nudi v svojih obratih:

— **TURIST MOZIRJE** tel. št. 831-022
— **SAVINJA NAZARJE** 832-545
— **DREN REČICA/SAVINJI** 831-968
— **PLANINKA LJUBNO** 840-021

poslovna kosila oz. večerje, družinska kosila in večerje ter malice — po zelo ugodnih cenah in s posebnim popustom. Nudimo tudi možnost koriščenja prostorov za poslovne sestanke.

POSEBNA PONUDBA V SLAŠČIČARNI Mozirje in Nazarje, kjer sprejemamo tudi naročila po vaših željah, tel. št. 831-387.

SE PRIPOROČAMO IN DOBER TEK

KRAJEVNA SKUPNOST LJUBNO OB SAVINJI

išče

KNJIGOVODSKEGA DELAVCA

za knjigovodska opravila in vodenje računovodstva za potrebe krajevne skupnosti po pogodbi.

Pogoj: srednja ekonomska izobrazba.

Z delavcem bomo sklenili pogodbo o delu že za delo v letu 1990. Plačilo po dogovoru.

Prijave pošljite na Krajevno skupnost Ljubno ob Savinji.

TRONTELJ-GOLOB JANA

Ul. Šlandrove brig. 12
MOZIRJE

Cenjene stranke obveščam, da opravljam različna finančno-računovodska in administrativna dela za posameznike, društva, združenja in stranke.

Če boste v zadregi:

- kako natipkati seminarsko ali diplomsko nalogo
- kako zagotoviti nemoteno pripravo in razpošiljanje gradiva za razne sestanke
- koga zadolžiti za pisanje zapisnika
- komu zaupati vodenje finančnega poslovanja

Pokličite telefonsko številko 831-049 vsak delovni dan od 7. do 15. ure.

Delo bo opravljeno hitro in natančno!

IZGUBIL SE JE PES

V začetku meseca aprila je v Lučah izgubil čistokrvni pritlikavi koder-pudelj, sive barve, ki sliši na ime CARLI. Kdor bi karkoli vedel o njem, prosimo, da to sporoči na tel. 844-049, Mlačnik.

Prodajam stroj za brizganje plastike — ANKER WERKE tip 17-68, 150 g. CENA 75.000 din.
Klicati 856-712 interna 50 do 15. ure.

Bogata kulturna bera

Ljubiteljsko delovanje na kulturnem področju je kljub težki gospodarski krizi, v kateri se nahajamo, v krajevnih skupnostih in šolah, živahno in bogato. To se je pokazalo tudi v letošnji kulturni akciji Zveze kulturnih organizacij občine Mozirje — Mesec kulture 1990.

Kulturne dogodke, ki so se odvijali vse od začetka februarja pa do sredine marca, je pripravilo preko 450 zagnanih amaterskih delavcev z vseh krajev naše doline.

Prireditve si je ogledalo kar 5.936 obiskovalcev, čeprav moramo priznati, da je to število tako visoko le po zaslugi organiziranih šolskih ogledov predstav, ki sta jih pripravili šolski kulturno umetniški društvi Gornji Grad in Mozirje.

Društva, ki so pripravila programe doma, so bila zelo dobro obiskana s strani svojih krajanov, drugačna slika pa se je pokazala ob gostovanjih sosednjih prosvetnih društev. Vsi programi so bili skrbno pripravljeni in največje zadovoljstvo nastopajočih bi bilo, da so na vseh njihovih nastopih dvorane polne.

Najbrž bo kazalo v prihodnje obliko nastopov po dolini nekoliko prenoviti, da bodo gostovanja tudi tako dobro obiskana kot predstave v svojih krajih.

Slavnostna otvoritev Meseca kulture je bila letos v Kulturnem domu Mozirje. Podeljeno je bilo republiško priznanje — Gallusova listina dolgoletnemu pevovodji tov. Antonu Acmanu in 8 priznanj in plaket Kulturne skupnosti in Zveze kulturnih organizacij občine Mozirje za dolgoletno delo na kulturnem področju. Gost večera je bil tokrat priznan NEW SWING KVARTET, ki je vse poslušalce s svojim nastopom zelo navdušil.

Mesečne uganke v knjižnici

Po prenovi Občinske matične knjižnice, ki je potekala v decembru lani in še del januarja v letošnjem letu, smo pridobili nove prostore, v katere se je preselil ves mladinski oddelke. To je del knjižnice, ki je namenjen predvsem mladim bralcem. Tako smo zopet lahko pričeli z redno dejavnostjo knjižnice in sem spada tudi pripravljanje mesečnih ugank. Radi sodelujejo pri reševanju, še posebno sedaj, ko smo uganke razdelili na dve stopnji. Na nižji stopnji sodelujejo učenci nižjih razredov osnovne šole, na višji stopnji pa učenci šestih, sedmih in osmih razredov.

Za mesečno uganko izbiramo teme, ki so aktualne, zanimive, s področja literature, vseh vrst znanosti, športa in glasbe. V pomoč pri reševanju postavimo učencem razstavo na temo ugank, knjižnica pa ima na voljo tudi bogato priročno zbirko (en-

Med aktivnostmi domačih amaterskih skupin smo imeli možnost ogleda dveh gledaliških iger, poslušali smo petje naših dvanajstih odraslih pevskih zborov, ki so pripravili 22 nastopov, prisluhnili smo izbranemu programu učencev glasbene šole Delavske univerze Mozirje in kvalitetnemu koncertu Godbe na pihala občine Mozirje.

V prireditvah so sodelovala tudi šolska kulturna društva, ki so poleg programov za matere in žene pripravila tudi dve gledališki deli za mladino, s katerima so gostovali po vseh šolah v dolini.

V Galeriji Mozirje smo imeli do konca meseca marca možnost ogleda razstave kitajske umetnice, slikarke WANG HUI-QIN. Njeno delo je predstavil dr. Ivan Sedej na otvoritveni slovesnosti 16. 3. 1990.

Programu Meseca kulture 1990 se je priključila tudi kinosekcija prosvetnega društva Ljubno. V začetku marca je bila v Kulturnem domu na Ljubnem izpeljana akcija predstavitev dnevnih domačega filma. Izbrali so filme iz lanskega tedna domačega filma v Celju.

V bogati predstavitvi amaterskih kulturnih delavcev pa smo tudi letos pogrešali sodelovanje kulturnikov iz delovnih organizacij. Res je danes težko pričakovati, da se bodo zaposleni po svojem delovnem času ukvarjali še s kulturo, velja pa razmisliti, kako so zmogli naši predniki opravljati poleg svoje delovne obveznosti tudi svoje kulturno poslanstvo? Njihovi medsebojni odnosi in odnos do dela pa je bil vseeno na zavirljivi ravni!

I. Ž.

ciklopedije, leksikoni), ki je prav tako v pomoč mladim reševalcem ugank.

Namen reševanja mesečnih ugank je ta, da se učenci naučijo uporabljati priročno zbirko knjižnice, spremljati aktualne dogodke po medijih obveščanja in seveda da tekmujejo med sabo v zbiranju točk. Vsako uganko rešujejo učenci en mesec, na koncu pa pripravimo zbiranje. Izrebanega učenca nagradimo, nagrade pa nam prispeva SAVINJA — PAPIRNICA MOZIRJE, ki je naš pokrovitelj in se jim v imenu Občinske matične knjižnice zahvaljujemo za dobro sodelovanje.

Spoštovani mladi reševalci mesečnih ugank!

Držimo se gesla »V znanju je moč« in se izobražujemo tudi na neobvezen, prijeten način.

Planovšek Vladka

Listine se vračajo

Po mednarodni pogodbi o vračanju listin, ki so bile odnešene med okupacijo iz naših krajev, prihajajo postopno tudi takšne, ki so bile odnešene iz doline.

Zgodovinski arhiv Celje je pred nedavnim prevzel listino o potrditvi trških pravic trgu Ljubno. To je obsežen dokument in šteje kar 22 strani rokopisa. Naj pozvzamejo nekaj iz vsebine.

Znano je, da so v času gornjegrajske gosposčine potjevali takšne pravice prav gornjegrajski opatje, kasneje pa ljubjanski škofje, ki so nasledili posest po določenem času.

Če preberemo prve strani listine: »Mi Ferdinand po milosti božji škof ljubljanski (navaja vse ostale nazive), priznavamo v svojem in imenu svojih naslednikov, sodnikov, tržanov in občin trga Ljubno, ki so ponižno prosili, da se njihove stare svobščine, dane že od pokojnih opatov Gor-

njeja Grada in našega prednika Sigmunda prvega, (navaja vse opate, ki so podpisali trške pravice) spet potrdijo. Tedaj smo s tem pismom stare trške svobščine izvolili potrditi.« (Sledijo podrobnosti o privilegijih, ki jih je trgu Ljubno priznala že gornjegrajska gosposka pred tem). Morda bi kazalo pri tem omeniti dva javna sejma, ki ju je tako Ferdinand spet potrdil, in sicer na dan sv. Filipa in na dan sv. Elizabete. Listina je bila podpisana leta 1704 v Gornjem Gradu. Ob listini Ferdinanda najdemo še potrditev njegovega naslednika Sigmunda iz leta 1735.

Za raziskovalce naše preteklosti se sedaj odpirajo boljši časi, saj bo marsikaj najti že doma in ne bo treba potovati v Gradec. Naj še povemo, da je omenjena listina v Zgodovinskem arhivu Celje vnesena v Seznam listin G, pod številko 60.

A. Videčnik

Novi metri asfalta v KS Bočna

Poročali smo že, da so lani jeseni zagnani domačini iz Bočne, stanovalci na cestnem odseku Zagožen — Bele — Detmar, z izdatno pomočjo KS Bočna in z lastnim delom pripravili cestno podlago, računajoč letos na nadaljevanje akcije za položitev asfalta v dolžini 1200 metrov.

Vse kaže, da bo omenjeni cestni odsek, eden zadnjih makadamskih v krajevni skupnosti Bočna, asfaltiran do 1. maja. Razen predvidenega deleža KS Bočna iz samopriskevka, so z zbiralno akcijo nabrali okoli 26.000 dinarjev, stanovalci bodo na hišo prispevali po 600 DEM v dinarski protivrednosti ali v lesu. Za pomoč so se obrnili še na nekatere delovne organizacije, sami so že

in še bodo dodali nekaj udarniških ur, še največ pri sečnji podarjenega lesa. Sicer pa je od 100 podarjenih kubikov lesa več kot trideset že pripravljeno na prevzem oziroma za prodajo, prav tako so se dogovorili z najboljšim ponudnikom gradbenih del, cestarji iz Črnuč, da bodo asfalt potegnili do letošnjega 1. maja.

Omeniti velja, da so se s solidarnostjo izkazali skoraj vsi krajani Bočne in tudi zaselkov, med njimi še posebej Peter Presečnik, Stane Zagožen in kmetje iz zaselka Delce. Gradbeni odbor pa računa tudi na mlade športnike, vsaj pri spravilu lesa, ki imajo ob tem cestnem odseku športno igrišče.

MITJA UMNIK

Marec, mesec kegljaških tekem

Kegljaški klub ZKZ Mozirje je organiziral v okviru ZTKO Mozirje dve tekmovanji.

Prve so se pomerile ženske. Kljub lepemu vremenu se je tekmovanja udeležilo precej žensk, vendar bomo navedli samo prvih pet, katere so prejele praktične nagrade.

1. Romana Štiglic Šmartno ob Dreti, 2. Brigita Jerovčnik Nazarje, 3. Milena Benetek Mozirje, 4. Magda Peternel Nazarje, 5. Marina Zakrajšek Šmartno ob Dreti.

Konec marca pa smo organizirali občinsko tekmovanje ekip in posameznikov. Žal smo morali to tekmovanje izpe-

ljati na kegljišču Hmezada v Žalcu, kajti kegljišče ZKZ Mozirje ni usposobljeno za izvedbo takšnega tekmovanja. Tako smo preživeli dva lepa napeta dneva v Žalcu in se tem pustili lepe denarce v Žalcu namesto v Mozirju. Saj nas je bilo udeleženih preko 30 kegljačev in navijačev.

Vrstni red ekip in posameznikov: Ekipno: 1. Partizan Ljubno II, 2. Partizan Ljubno I, 3. Partizan Gornji grad.

Posamezno: 1. KRANJC Peter, 2. VERŠNIK Franci, 3. KRAMER Marko.

Obe tekmovanji sta vodila Ferdo Hrovat in Branko Jerovčnik.

KK Mozirje

Soba služi tudi za družabna srečanja mladih

Iz bele moke — črn kruh

Kakšno bogastvo so dobri sosedski odnosi, pa naj gre za vas, za manjši ali večji kraj, za velika mesta s stanovanjskimi bloki in ogromnim številom stanovanj ni treba posebej poudarjati. Prav tako ni treba posebej razpredati, kako neznosni so v vsakdanjem življenju slabi odnosi med sosedmi. Sicer pa vse bolj prihaja v ospredje žalostna resnica, da smo v vse večji množici, vse bolj le posamezniki, ki se med sabo komajda še poznamo. Zato je toliko več vreden vsak primer dobrega sosedstva in prijateljskega sožitja. Takšnega smo našli v enem izmed nazarskih stanovanjskih blokov, nekoliko starejšem, pa vendarle. Naj bo takšno poslopje starejše ali mlajše, v vsakem se v kletnih prostorih najdejo sobe, ki nikomur niso v ponos, kaj šele v korist.

Od ljudi — stanovalcev je torej odvisno, kakšni pravzaprav so letni prostori. Če omenjeni nazarski blok je nekoliko gozdarsko obarvan in trije teh stanovalcev so poleti v Mozirju slavili rojstni dan svojega stanovskega tovariša Cirila. Ta je v spodnjih prostorih svojega bivališča poskrbel za krušno peč in ko je sodelavcem postregel, so bili najmanj kar je presenečeni. Iz peči je vlek el same dobrote, od domačega kruha, do pečenja vseh vrst in tako naprej. Prijetno za oči, blagodejno za nos, da o okusu ne govorimo. Malo so mu zavidali, pa jih je takoj okrcal. Imate možnost, da si v bloku sami naredite takšno peč, malo se zmigajte. Očitek je zalegal, zamisel je bila tu in kaj kmalu tudi peč. Najprej so ocenili možnosti za postavitev peči, se nato Kunejevi, Jerajevi, Urankovi in Pavličevi dogovorili in se lotili dela. Za prepotrebne ploščice so poskrbeli sami, ob rušenju hiše v Nazarjah nabrali potrebno opeko in betonsko železo, priprljali pesek in mivko, kupili cement, apno in kar je še potrebno.

Goran Horvat razstavlja

Naš slikar Goran Horvat se je tokrat predstavil s svojimi deli na velikončni razstavi v Galeriji 19, na Dolsekm.

Ob otvoritvi je za kulturni del sporeda poskrbel cerkveni pevski zbor iz Ihana. Otvoritveno besedo pa je imel akademik dr. Emilijan Cevc, ki je napisal svoje misli tudi v posebni prilogi. Iz njih povzemamo nekatere odstavke.

»...Razumemo, da v sugestivni senci očetove umetnosti sinu ni bilo lahko najti samostojno likovno pot, saj je že po naravi in dednosti ujet v mreže fantastike, dinamične dekorativnosti in spontanini odgovorov na razpoložljive sunke življenja, kar ga je usmerilo na brzice najdrzejših surrealističnih tokov... Zares kažejo nje-

mojster Cena pa jim je pač postavil. Že pred božičem so prvič zakurili in bili zadovoljni, če že ne kar srečni. Dobili so prostor za staro in mlado. Mladi so v njem že silvestrovali, slavili rojstne dneve, tudi sicer se ob večerih zbirajo, starejši pa tudi imajo svoj prostor za šah, tarok, pa še za kaj.

Pa ne le to. Kako dober je domač kruh, spečen v domači peči, vedo vsi, ki so ga kdaj poskusili, pa čeprav slučajno. In v tej peči pečejo pravi domači kruhi. Nekateri so že pravi strokovnjaki, drugi se še učijo in predvsem skrbijo za prepotrebno orodje. Brez zadrege priznajo, da so ob prvi peki šestih hlebov kruha spekli povsem črn kruh, pa čeprav so zamesili z belo moko. Nič ne de, sedaj so se že naučili in že poskušajo s posebnimi vrstami kruha. Lep zgled za mnoge torej.

Soba seveda še ni dokončno urejena. Okrog peči bodo kaj kmalu postavili klopi kakor se spodobi, poskrbeli za lesen opaz, lovec je tudi med njimi in bo za sobo namenil nekaj lovskih trofej iz benapolnjenega stanovanja, največ pa je vredno dejstvo, da so se še bolj združili in povežali, zagotovili prostor za mlade in stare, saj v Nazarjah v dolgih zimskih večerih itak nimajo kam iti in kaj pametnega početi.

To velja za zimo, poleti imajo v tem stanovanjskem bloku druge »običaje«. Radi delajo na vrtovih ob bloku in imajo za te namene primerno urejen »zunanji« prostor. Ob delu je treba malo počivati, potegniti kakšen dim, namočiti izsušeno grlo in seveda izmenjati izkušnje. Naj bo takšnih izmenjav, znotraj ali zunaj, še več, pa bomo v naš vsakdanjik zrlj bolj vedro, sproščeno in prijateljsko.

J. P.

Z vsakim dnem je vreme slabše. Dan za dnem je steno zasipaval sneg. Franček in Andreja sta poskusila še dvakrat, vendar zaman. Lepo vreme nas vrže iz šotora in takoj odidemo vsak pod svojo steno. Še preden prideva s Silvotom do tja, naju že zasiplje sneg. Čakava do večera. Če bi nehala snežiti, bi odšla v steno vsaj po opremo, ki sva jo tam pustila. Te opreme je bilo veliko, vsaj za 2000 US dolarjev. Vendar je zvečer snežilo, kot bi ribal zelje. Zgodi se nekaj neverjetnega: na višini 5000 m grmi in bliska! Brez razmišljanja pobaševa vso kramo, ki jo je za kakšnih 60 kg in ob rdečkasti svetlobi bliskov pobegnava v bazo. Ko izprana in premočena prideva v bazo, presenečena ugotoviva, da sta naju Franček in Andreja zapustila. Zjutraj sva sušila opremo in nemo opazovala težke črne oblake, ki so naznanjali nove snežne padavine. Nosačev zaradi vremena ni več in vso opremo bova morala sama odnesti v dolino. Kar sva mogla, sva sežgala, posodo in gorilnik pa zakopala pod veliko skalo. Kdo ve, mogoče jo bova še kdaj potrebovala.

Počasi zapuščava kraj, ki je bil dva meseca najin dom. Solza splozi po licu, solza sreča, ker se vracam domov. Lahko pa tu di solza žalosti, ker nisva uspele. Vendar pa, kot je zapisal Zlatko Smrke, če ti kak vzpon ni uspel, bodi toliko korajžen, da boš to prenesel. Opraviš ga boš naslednjič. Stene so vedno na istem mestu. One čakajo! Popusti v slabem vremenu ali v drugih slabih razmerah ni sramota, niti poraz. Ne tvegaj vzpona kadarkoli. Sramota je šele takrat, kadar jo lahko miselno skupiš.

Deset kilometrov po zasneženi ledeniški moreni s 40 kg tovora na hrbtu in 10 kg nahrbtniki v rokah res ni šala. V Bhajvasi prvič po dveh mesecih spiva v postelji. Naslednji dan poiščeva dva nosača in počasi kreneva v dolino.

In kako lepe so bile gore takrat, ko sem odhajal. Umite in brez običajnega pajčolana megle so se zrcalile v soncu. Le zakaj? Da jih morda ne bi pozabili, ali da bi si jih vtisnil v spomin tako, da bi se pozneje še vrnil. Se bom morda še vrnil? Le kdo bi to vedel. Morda bom še drugo leto korakal po dolini Gangesa pod Z steno KEDAR DOMA.

Zgodaj zjutraj 6. 10. 89 prispeva v Delhi. Izprana, nenaspana, vsa nervozna iščeva hotel, da bi se dodobra naspala. Zopet se nastaniva v TURIST CAMPU, kjer si pošteno odahneva. Naslednji dan urediva vse formalnosti zaradi spremembe leta, kajti karto imava šele za 9. 11. Imava ogromno srečo, kajti letala niso zasedena in bova lahko še čez dva dni odpotovala domov. Čas, ki nama ostane, izkoristiva za ogled mesta in obisk edine slovenske družine v Delhiju, kjer se prvič po dveh

Bhagirathi nasvidenje zadnji del

Stena žari v soncu in naju vabi. Vso opremo, ki jo imava, zložim v transportno vrečo, ki jo bova potem vlekla za sabo. Naletiva še na eno presenečenje: Frančekov gorilnik, ki ga je posodil, ne dela. Brez gorilnika ne moreva v steno, tega se krepko zavedava, kajti teden dni v steni, brez toplega napitka pomeni konec. Zaradi tega se Silvo odloči, da bo odšel nazaj v bazo in si skušal gorilnik izposoditi od kakšne druge odprave. Ko odide, začnem s transportom opreme preko strmega ledišča pod steno. Pri sestopu naletim na nekaj opreme in to ravno takšne, ki jo še kako potrebujeva. Dobre volje še z enim 30-kilskim tovorom zakoračim pod steno. Opremo zmečem v transportno vrečo in jo dobro priprnem na štiri kline. Utrujen se vrnem v tabor in si skuham cel liter kave ter pojem dve klobasi. Mesnih izdelkov smo imeli s sabo le za vzorec, hranili pa smo jih za najbolj napore dni. Lahko si prestavljate, s kakšnim veseljem in tekem sem po enem mesecu vegetarijanske hrane pojedel klobaso.

Začelo se je že mračiti, Silvota pa še vedno ni bilo od nikoder. Tako bivakiram sam na višini 5000 metrov. Čeprav utrujen, nekaj časa ne morem zaspati. V tej samoti, ko daleč naokrog ni nikogar, se spominam na prijatelje. Vem, da so si potihoma želeli, da bi lahko odšli zraven in bi se potem skupaj borili s to neusmiljeno steno, ki sedaj kot mogočen in molčeč stražar bdi nad mano.

Jutranji mraz me docela predrami. Ko Silvota do 11. ure ni nazaj, se odpravim v bazo. Najdem ga, ko se ravno odpravlja. Z veseljem mi pove, da so mu Avstrijci posodili gorilnik. Skuhava si kosilo in počasi odideva nazaj pod steno. Oba sva izprana, saj sva v treh dneh, ko bi morala počivati in zbirati moči za naskok v steno, prehodila najmanj 100 kilometrov. Desetega septembra ob petih odideva v steno. Trenutek odločitve se pričena. Kako tuj se mi je zdel Silvotov glas, ko mi je pod steno dejal: »Zobek, sedaj pa slava ali smrt!« Njemu se je ob teh besedah na obraz za trenutek prikrdel nekakšen zasajen nasmehek, mene pa je pošteno stisnilo pri srcu.

Opotekajoča postava se je počasi spuščala proti bazi, življenje v prste, ki so mu pomrznili, se je počasneje. Zaječajo me močno boleti, zato se sežujem in hodim bos. Franček mi je prišel naproti, mi vzel nahrbtnik in skupaj sva odšla do baze. Zvalil sem se v spalno vrečo in zaspal kot ubit.

Slabo vreme se je nadaljevalo še nekaj naslednjih dni. Tudi Franček in Andreja sta obrnila zaradi omrzlin. Čakanje na lepo vreme nas ubija, nasmehek na ustih izgine, plamen v očeh ugaša, obstajajo le še prazna, izprana telesa, ki ob vsakodnevnem natepanju riža očitno slabijo. Vendar pa je velika želja po uspehu v tej steni še vedno prisotna.

S Silvotom sva odšla v bazo pod Shilving in se pogovarjala z ameriško odpravo, ki je bila uspešna v Shilvingu. Sprašujemo naju po načrtih, vendar ko jim poveva, kaj nameravava, samo strmi in odmajujejo z glavami ter vpijejo: »CRAZY PEOPLE!« (nori ljudje).

Z vsakim dnem je vreme slabše. Dan za dnem je steno zasipaval sneg. Franček in Andreja sta poskusila še dvakrat, vendar zaman. Lepo vreme nas vrže iz šotora in takoj odidemo vsak pod svojo steno. Še preden prideva s Silvotom do tja, naju že zasiplje sneg. Čakava do večera. Če bi nehala snežiti, bi odšla v steno vsaj po opremo, ki sva jo tam pustila. Te opreme je bilo veliko, vsaj za 2000 US dolarjev. Vendar je zvečer snežilo, kot bi ribal zelje. Zgodi se nekaj neverjetnega: na višini 5000 m grmi in bliska! Brez razmišljanja pobaševa vso kramo, ki jo je za kakšnih 60 kg in ob rdečkasti svetlobi bliskov pobegnava v bazo. Ko izprana in premočena prideva v bazo, presenečena ugotoviva, da sta naju Franček in Andreja zapustila. Zjutraj sva sušila opremo in nemo opazovala težke črne oblake, ki so naznanjali nove snežne padavine. Nosačev zaradi vremena ni več in vso opremo bova morala sama odnesti v dolino. Kar sva mogla, sva sežgala, posodo in gorilnik pa zakopala pod veliko skalo. Kdo ve, mogoče jo bova še kdaj potrebovala.

Počasi zapuščava kraj, ki je bil dva meseca najin dom. Solza splozi po licu, solza sreča, ker se vracam domov. Lahko pa tu di solza žalosti, ker nisva uspele. Vendar pa, kot je zapisal Zlatko Smrke, če ti kak vzpon ni uspel, bodi toliko korajžen, da boš to prenesel. Opraviš ga boš naslednjič. Stene so vedno na istem mestu. One čakajo! Popusti v slabem vremenu ali v drugih slabih razmerah ni sramota, niti poraz. Ne tvegaj vzpona kadarkoli. Sramota je šele takrat, kadar jo lahko miselno skupiš.

Deset kilometrov po zasneženi ledeniški moreni s 40 kg tovora na hrbtu in 10 kg nahrbtniki v rokah res ni šala. V Bhajvasi prvič po dveh mesecih spiva v postelji. Naslednji dan poiščeva dva nosača in počasi kreneva v dolino.

In kako lepe so bile gore takrat, ko sem odhajal. Umite in brez običajnega pajčolana megle so se zrcalile v soncu. Le zakaj? Da jih morda ne bi pozabili, ali da bi si jih vtisnil v spomin tako, da bi se pozneje še vrnil. Se bom morda še vrnil? Le kdo bi to vedel. Morda bom še drugo leto korakal po dolini Gangesa pod Z steno KEDAR DOMA.

Zgodaj zjutraj 6. 10. 89 prispeva v Delhi. Izprana, nenaspana, vsa nervozna iščeva hotel, da bi se dodobra naspala. Zopet se nastaniva v TURIST CAMPU, kjer si pošteno odahneva. Naslednji dan urediva vse formalnosti zaradi spremembe leta, kajti karto imava šele za 9. 11. Imava ogromno srečo, kajti letala niso zasedena in bova lahko še čez dva dni odpotovala domov. Čas, ki nama ostane, izkoristiva za ogled mesta in obisk edine slovenske družine v Delhiju, kjer se prvič po dveh

mesecih pošteno najeva. Najbrž sem pozabil zapreti usta, ko mi je g. Stefančič povedal, da je iz Gornjega Grada. Posloviva se od Stefančičevih in odideva še po nakupih.

Zvečer 8. 10 ob 9. odideva na letališče. Vlaga in hrup izgineta, zato se počutje takoj izboljša. V letalu zaspim kot ubit, prebudim se šele v Amsterdamu, kjer samo presedava za Zürich, od tam pa na Brnik.

Doma sem in Himalaja ostaja le še spomin, prijeten in boleč, ki me bo spremljal vse življenje. V mislih se še enkrat sprehodim po vsej dolgi in težki poti, ki smo jo pred kratkim zaključili s srečno vrnitvijo domov. Ponekod pohitim, da se potem drugje lahko za dlje časa ustavim in še enkrat uživam v vsej pisanosti tega nekoristnega sveta.

Prvi raztežaji po 60° stopinjskem letu so bili dokaj nerodni, ker sva imela samo ene dereze in eno ledeno orodje, tako, da sem jaz kot drugi plezal brez derez v ledu, kar mi je pobralo veliko moči. Stala sva pod steno in jo brez besed opazujeva.

Ko sem stal pod tvojo steno, sem se te ustrašil. Tako visok si se mi zdel, da kar nisem mogel verjeti, da bi lahko tako majhen človek prišel tako visoko.

Odločiva se za leden sal v sredini stene. Prvi prične Silvo, saj sva se zmenila, da bo prvi dan plezal najprej on, potem pa se bova vsak dan menjala v vodstvu. To mesto je verjetno najnevarnejše v vsej steni, saj ravno v ta kot prileti vse, kar se višje utrga. Zaradi tega jo morava zdela v čim krajšem času. Prva dva raztežaja pleza s težavo, ker primanjkuje ledu, ta kolikor ga je, pa je izredno slab in se drobi. Vse to pa da meni na glavo in roke, tako me glava že pošteno boli, roke pa imam povsem krkave.

Ko pride Silvo iz vertikalnega ledu v malo bolj položen svet, je led boljši in hitreje napreduje. Zvrha pa naju stena vse čas obstrlejuje s kamnitimi iztrežki. Vsa-ko-krat, ko zaslišim tisti značilni žvižg padajočega kamna, cel otrpnem in se sprostim šele, ko vidim, da gre vse mimo mene. Žvižg z višin pa kar naenkrat naznani nekaj velikega. S strahom se zavrnem v nebo. Kakšnih deset metrov od mene udari ogromen granitni blok, ki se ob srečanju s steno razbije na tisoče koscev. Nekaj od tega sem deležen tudi jaz, saj me z veliko hitrostjo zadene delček skale v desno koleno. Čeprav me peklenško boli, sem srečen, da ni kaj hušješa. S težavo žimmarim naprej (žimziranje je posebna tehnika za napredovanje po vrvi). Silvo me priganja, kajti v steno je posijalo sonce. Stojem v vertikali, prijeta na kline, si grejeva premrle ude. Kakšnih trideset centimetrov široka polica služi za kuhinjo, opremo pa razvesiva na kline. Tukaj tudi priprave mreže za spanje. Celo večnost traja, preden se skobacava v spalne vreče in še dlje, da sva v mrežah in pokrita z bivak vrečami. Zaspim, vendar ne za dolgo. Od utrujenosti ne morem spati. Ponoči zaslišim še dobro znano šumenje. Ponoči Silvo mi vsuje celo porcijo snega za vrat, tako da sem sedaj popolnoma moker. Spati ne morem več in tako na parih klinih, višje v vrči nad petstometskimi prepadom predgretam ostanek noči. Že takrat sem vedel, da bodo to moje dejanje obsojali nekateri. Takšnih se pač ne more prepričati, da temu ni tako, jaz pa bom vseeno poizkusil z mislijo, ki jo je napisal naš pokojni alpinist Nejc Zaplotnik: »Ne igray se z življenjem, kdor živi sredi nevarnosti, ki jih pozna in je nanje pripravljen. Ali ni končno vsak človek saam pri sebi potreben potrdila, da ni le del množice, da ni le številka in če najde področje, ki ga dviga iz množice, se ga bo oprjel, čeprav kdo kaže za njim, da je nezdrav, da je poseben in celo samomorilec. Ali niso mnogi bolj nepremišljene obsodbe, ki lete nanj, kakor pa njegovo početje? Ali ni pretežka obsodba nekomu, reči samomorilec, nekomu ki v dvajsetem stoletju še živi z naravo, ki mu gore pomenijo življenje, ki se mu ob sončnem zahodu še otopno zganja v srcu, ki še zna jokati z dežnimi kapljami in se smejeti v sončnem jutru, ki zna garati, pa čeprav za to ni plačan? Kako mnogo manj osamljen je človek, kadar sam stopa po težki skalni poti ali sam proti vrhu v snežnem metežu, kakor pa zna biti v mestu sredi družbe, SREDI ZLAGANEGA SMEHA IN SREČE.«

Zjutraj se ob peklenkem mrazu odločiva za sestop. Čevlji in čelade, ki so zunaj prijeti na kline, so polni snega. Premrzne prste stlačim v čevlje, čez nekaj časa pa ne čutim tudi stopala. V tem mrazu mi naenkrat postane preveč toplo v glavo in telo. Ko to povsem Silvotu, mi takoj skuha kavo. Lahko bi se zgodilo, da bi pri spustu omedlel in to bi bil konec. Popijem liter kave in je takoj boljše. Vse opremo zloživa v transportno vrečo in pričneva s spustom. Uro za tem sva že pod steno in počasi sestopava proti dolini v bazo.

Sprva še nekoliko omotičen zakoračim navzdol z obrazom proti zahodu, z motnim pogledom, ki plava po prostranstvih Garhvala daleč naokrog. Tudi tam so gore, neskončna množica belih gor. Želje, neskončna množica belih želij. In eno samo hrepenenje...

Doma sem, a misli mi še vedno uhajajo nazaj in vedno znova jih lovim in vracam v sedanost.

BHAGIRATHI NASVIDENJE!

ROBI SUPIN

Najlepše se zahvaljujem vsem, ki ste mi kakorkoli pomagali pri odpravi: GLIN NAZARJE, CINKARNA CELJE TOZD KEMILJA, TKS MOZIRJE, ADRIA AIRWAIS, TOKO, HAGO-AVSTRILJA, EVROPAPER-ITALIJA.

Posebno pa bi se rad zahvalil še naslednjim: KRISTJANU JUVANU, FERDINANDU ERJAVCU, VANČU PLAZNIKU, ANDREJU ŠPRUKU, VINKU PLESNIKU, IVANU VERDELU IN FANTOM IZ AO RADUHA-LUČE ZA VSESTRANSKO POMOČ.

Obrtništvo po prvi svetovni vojni

Takoj po končani vojni 1918 so obrtniki spet pričeli redno opravljati svoj posel. Seveda je treba upoštevati številne padle v vojni, dalje je prišlo marsikje do zastoja pri obnovi obrti zaradi postopnega vračanja nekdanjih vojakov v svoje kraje, saj jih je mnogo padlo v ujetništvo in so, šele po letih vračali domov.

Vendar pa je vse do konca dvajsetih let gospodarstvo le polagoma oživljalo. Posledice vojne so bile hude, kriza je kmalu postala dodatna ovira za hiter razvoj, tudi obrti.

K vsemu moramo dodati še postopno odmiranje nekaterih obrti. Industrija je marsikatero stroko onemogočila. Tako je v naših krajih bilo občutiti hitro propadanje tkalstva, barvarstva, usjarstva in še bi lahko naštevali. Strmo pa se je razvijala kovinarska stroka.

Že kmalu po vojni so pod vplivom revolucionarnih dogodkov v Rusiji marsikje nastali mezdni boji. Povezovalo se je tudi delavstvo v obrti. Odnosi mojster — pomočnik so se vsekakor bistveno spremenili.

Že 9. 11. 1919 so v Celju pripravili obrtniški shod, katerega se je udeležilo preko 200 odposlancev, med njimi tudi iz naše doline. Na shodu so zahtevali pomoč oblasti pri obnovi obrti in še marsikaj.

Povezovati so se pričeli v obrtne zadrage, ki so postale stanovske organizacije. Nekatere od njih so zajemale širše območje, ne le Celje. Tako je bila takšna čevljar-ska zadruga, dalje zadruga mesarjev in prekajevalcev, pa tudi gostilničarji so se združili v regijsko organizacijo.

Zidarski mojstri so imeli svoje združenje (oblastno) v Mariboru. Stavbeniki pa enotno slovensko v Ljubljani. Ker je tiste čase bila spodnještajerska pokrajina vezana na mariborsko oblast, so v Mariboru ustanovili Zvezo spodnještajerskih obrtnih zadrug.

V naši dolini ni bilo občutnih pretresov v meznem gibanju.

Res pa je, da se je leta 1919 pojavila prva delavska zveza v Nazarjah, v njej so delovali predvsem delavci Marjingrada, vendar pa so se kmalu pojavile podružnice sindikata v drugih krajih, denimo na Ljubnem in v Šmartnem ob Dreti. V teh so bili vključeni v glavnem žagarski delavci, ki so kmalu postavili svoje zahteve glede izboljšanja delovnih in življenjskih pogojev.

Na Ljubnem pa so leta 1922 krojaški pomočniki ustanovili svojo stanovsko organizacijo »Naprejek«. Ni znano, da bi se tudi borili v meznem gibanju ali kako drugače.

Pa spet nekoliko o takratnih obrtnih zadrugah. To so bile dejansko povezave obrtnikov v smislu skupnega nastopa v bran in za napredek obrtništva. Oblast jih je upoštevala, imele so nalogo pripravljati in voditi pomočniške izpite, skrbele so za obrtno nadaljevalno šolstvo, dajale so mnenja o potrebah novih obrti oziroma dodatnih zmogljivosti na njihovem območju. Ker so se naši obrtniki pogosto vezali na Celje, kaže omeniti, da so tam leta 1928 ustanovili Občeslovensko obrtno

Slovenija Moja dežela.

društvo, ki se je kasneje preimenovalo v Slovensko obrtno društvo. Sploh je Celje nekako povezovalo obrtnike širšega območja.

Če bi hoteli še nekoliko omeniti obrtno šolstvo, potem moramo ugotoviti, da tega v naši dolini ni bilo, vsaj v stari Jugoslaviji ne.

Naši vajenci so hodili v Obrtno-nadaljevalno šolo v Šoštanj. Mimogrede, v času zasedbe so Nemci ustanovili takšne šole tudi v dolini.

Nov obrtni zakon iz leta 1931, ki smo ga že omenili, je bistveno spremenil nekatere odnose znotraj obrtniških organizacij. Omejil je njihove pristojnosti in dal več poudarka upravnim službam.

Zakon je ločil tri vrste obrti in sicer: Veja, ki so jo lahko ustanovili s privoljenjem upravnega organa (rokodelska in trgovska obrt), veja, ki si je morala pridobiti izrecno dovoljenje upravne službe (gostilne, denarni zavodi, prevoznitvo) in tretja skupina, ki je bila vezana na posebno dovoljenje upravnega organa, to so bili razni industrijski obrati. Značilno za ta zakon je, da ne pozna več »prostih« obrti. Zato je tudi predpisal tri registre (sodne): rokodelski, industrijski in trgovskogostinski.

Zakon je veleva za rokodelstvo in gostinstvo strokovno usposobljenost, za industrijo pa ne.

Že leto kasneje, 1932 so v Celju ustanovili Društvo jugoslovanskih obrtnikov, leta 1940 pa so s predpisom ukinili vsa področna obrtna združenja.

Celje je v predvojnem času pripravilo tri obrtne razstave, katerih so se s svojimi izdelki udeležili tudi naši obrtniki.

Zanimiva najdba

Marsikaj se najde med bogatimi zbirkami naših zbiralcev zgodovinskih ter drugih vrednot in predmetov. Tako hrani prizagdevni zbiralce Zvone Čebul v Šoštanju nekaj načrtov očeta Andreja in sina Ivana Cesarja. Ni treba pojasnjevati, da sta oba bila rezbarja, kiparja in pozlatare v Mozirju in da je iz njunih delavnic izšlo veliko zanimivih likovnih stvaritev. Poznamo tako v dolini, kot tudi izven nje, številne oltarje, ki so njuno delo.

Tokrat bi rad predstavil izvorni načrt za vhodna vrata (portal) v mozirsko cerkev sv. Jurija. Naredil ga je leta 1879 Andrej Cesar, prvi iz rodbine Cesarjev. Živel je v času od 1824 do 1885. V Mozirje se je doselil v letu 1853 in tu pričel z rezbarsko in pozlatarsko obrtjo. V njegovi hiši se je izšolalo vrsto odličnih strokovnjakov, tudi njegov sin Ivan je bil uspešen likovni umetnik. Pri njem se je

(Poglavje iz zapisa A. Videčnika Obrtništvo v Zgornji Savinjski dolini, ki bo izšel letos ob jubileju obrtnega združenja Mozirje.)

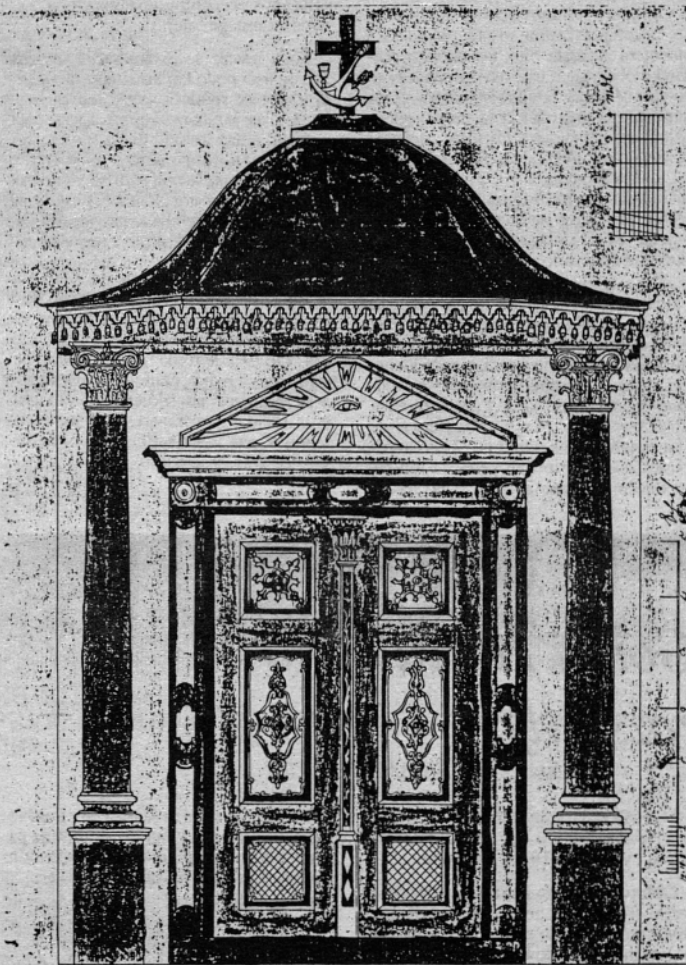
učil, sedaj že pokojni, Franjo Cesar, ki pa po drugi vojni ni nadaljeval obrti, verjetno za to niso bili ravno ugodni časi.

Pa nazaj k načrtu Andreja Cesarja. Na izvorniku ni posebej navedeno, da gre za portal mozirske cerkve, je pa zapisan datum 1. marec 1879. Po tem, kako sedaj izgleda portal, bi rekli, da tedaj niso upoštevali povsem načrta, ali pa da so zunanjo podobo ob priliki kakšne prenove spremenili.

Vsekakor je še danes jasno viden baldahin (nadstrešek), ki je dokaj verna podoba samega načrta.

Sedanja vrata so očitno nova. Morda bi kazalo razmisliti o tem, da bi ob načrtovani prenovi upoštevali izvorni načrt mozirskega ustvarjalca, tembolj, ker je ta ohranjen. Sicer pa bodo o tem odločali strokovnjaki.

A. VIDEČNIK

Kopija načrta Andreja Cesarja za portal mozirske farne cerkve

Tako so trli lan pri Rzeničniku v Šmihelu. Slika je bila posneta leta 1939.

Veterinarsko dežurstvo

23. 4. do 29. 4. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179
30. 4. do 6. 5. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
7. 5. do 13. 5. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
14. 5. do 20. 5. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179

Dežurna služba Elektro Celje Nadzorništvo Nazarje za mesec maj 1990

Od 30. 4. do 6. 5. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
Od 7. 5. do 13. 5. Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
Od 14. 5. do 20. 5. Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 21. 5. do 27. 5. Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 28. 5. do 3. 6. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
V slučaju kakšnih sprememb pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite vse potrebne informacije.

Kino »Dom« Mozirje v maju

3. PREPOVEDANE IGRE — ameriški film — kriminalni
5. 6. VOZNIŠKO DOVOLJENJE — ameriški film — komedija
10. FASCINATION — ameriški film — erotični
12. 13. BATMAN — ameriški film — akcijski
17. KOKAIN SE OPROŠČA — ameriški film — kriminalni
19. 20. POSLEDNJE KRISTUSOVE IZKUŠNJE — ameriški film — drama
24. POPER IZ MIAMIJA II. — ameriški film — erotični
26. 27. MRTEV HLADEN — ameriški film — akcijski
31. SLADKO DOZOREVANJE — španski film — ljubezenska drama

Kino »Jelka« Nazarje v maju

2. ŽENSKA ZA VSE, italijanski film — erotični
5.—6. DVA BEGUNCA, ameriški film — triler
9. HITROST, novozelandski film — kriminalka
12.—13. PROGRAMIRANA ZA UBLJANJE, ameriški film — akcijski
16. GROM NA KOTALKAH, ameriški film — kriminalka
19.—20. HODITI PO OGNJU, ameriški film — avanturistični
23. GOSPODIČNA, španski film — erotični
26.—27. ČLOVEK V IZGNANSTVU, ameriški film — akcijski
30. HUDICEVI POLICAJI, ameriški film — akcijska komedija

Kino Ljubno v maju

1. V. VESNA — slovenski film
2. V. ŠOLA ZA STEVARDESE — ameriški film, komedija
5.—6. V. COCKTAIL — ameriški film, melodrama
12.—13. V. PLAVI PEKEL — francoski film, kriminalka
19.—20. V. NAJAVLJENI ZLOČIN — ameriški film
25.—27. V. ZVEZDA PORNO FILMA — ameriški film, trda erotika, NOČNI KINO
26.—27. V. OBSEDENEC — ameriški film

Matična kronika za marec 1990

ROJSTVA: Rodilo se je 6 deklic in 12 dečkov.

POROKE: Bartol Gorazd, star 23 let iz Ljubljane in Mičin Mojca, stara 21 let iz Ljubnega ob Savinji 175

SMRTI: Golob Marija, stara 78 let iz Šmiklavža 58; Pojškruh Franc, star 36 let iz Tiroseka 69; Rifelj Karol, star 77 let iz Gornjega grada 147; Krivec Alojz, star 51 let iz Royta pod Menino 19; Krivec Ivana, stara 81 let iz Podolseve 20; Levar Franc, star 60 let iz Šentjanža 16; Finkšt Uršula, stara 70 let iz Trnovca 17; Pomat Ana, stara 86 let iz Pustega polja 6; Hren Franc, star 82 let iz Kokarja 16; Hren Veronika, stara 84 let iz Kokarja 16; Krumpačnik Ivana, stara 82 let iz Primoža pri Ljubnem 37; Klemenak Leon, star 62 let iz Mozirja, Hofbauerjeva ulica 16; Pečnik Leopold, star 81 let iz Ljubije 76; Podvratnik Marija, stara 63 let iz Brezja 10; Cirej Terezija, stara 77 let iz Radmirja 26; Govek Franc, star 76 let iz Okonine 19; Rigelnik Alojz, star 55 let iz Ljubnega ob Savinji 151; Terbovšek Ana, stara 78 let iz Tera 13;

Nove knjige v občinski matični knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Mahnič: Me punčke, Genet: Dnevnik lopova, Bernhard: Vzrok, Dorschel: Hugo Wolf, Tavčar: Življenje mojega življenja, Haggard: Dekle z biseri, Vieser: Ema s Krška, Alther: Drugačne ženske.

II. MLADINSKA LITERATURA: Wrightson: Strahec, Čarovnica in mavrična mačka, Novak: Bela past, Enciklopedija vprašanj in odgovorov: zakaj, Blyton: V cirkuškem taboru, Peroci: Prisedite k moji mizi, Zbirka S prvo malo enciklopedijo do učnosti: Na kolesih in krilih, Neutrudne živali, Od jutra do jutra, Newman: Sveto pismo v podobah za mladino, Zgodba božjega ljudstva, Mal: Školjka svetega Sebastijana

III. STROKOVNA LITERATURA: Kunaver: Slovenske pesmi, šege in panjske končnice, Coward: Ženska želja, Zgonec: Bolezni in škodljivci v okrasnem vrtu, Celjski zbornik 1989, Jurišič: London: vodič, Vodnik naravne medicine, Morris: Zakaj pes maža z repom, Morris: Zakaj mačka prede, Blanc: ABC kuhanja v mikrovalovni pečici, Čarovnice, vedeževalke, alkimisti, Velika stara sanjska knjiga, Malus: Skrivnosti v zvezdah, Ricotti: Jezusovo življenje, Kos: Literarna tipologija — Kri mučencev, Virk: Duhovna zgodovina — Črne bukve, Poniž: Eseji

Savinjske NOVICE

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SZ občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Tajnica urednika Mija Pavlin — Fotografiska priprava Ciril Sem — Tehnični urednik Niko Kupec — Uredništvo in uprava: OK SZDL Mozirje, telefon (063) 831-850 — Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavke, filmi in prelom DIC, toz Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Ignac Orožen o Čreti

(2. del)

Prejšnjikrat smo si prebrali, kaj je o Marijini cerkvi na Čreti zapisal Ignac Orožen v svoji knjigi Dekanija Braslovče (objavljena je bila leta 1880 v Celju). Čeprav strogo vzeto spada v župnijo Vransko, je dobro, da poznamo tudi njeno zgodovino. Leži namreč tik ob meji naše občine (in s tem tudi gornjegrajske dekanije).

Druga podružnična cerkev vranske župnije na Čreti je kapela svete Katarine, o kateri bomo iz prevedenih Orožnovih zapiskov kaj več izvedeli tokrat.

Sveta Katarina na Čreti. Komaj četrtr ure hoda od Marijine cerkve na Čreti leži na jugozahodni strani na grebenu istega hriba kapela sv. Katarine. Zgrajena je v gotskem slogu, ima zelo ozka okna s šilastimi loki, obokan prezbiterij, v ladji poslikan strop iz desk in opečnat tlak. Le okoliš-

čini, da je sosednja, bolj obiskovana Marijina cerkev pritegovala pozornost in dejavnost ljudi, hlepečih po novostih, in jih obenem odvracala od manjše cerkve, se lahko zahvalimo, da je ta majhna cerkev ohranjena v starem stanju.

Poleg glavnega oltarja sv. Katarine sta v kapeli še dve oltarni mizi s stenskim slikarstvom, in sicer na desni sv. Pankracija in na levi sv. Egidija. Letnice so tele: na posodi z blagoslovljeno vodo poleg portala 1656, na zunanji strani prezbiterija 1685, na prižnici 1687. V lesnem zvoničku te kapele sta dva mala zvana, od katerih je na večjem tale napis z gotskimi minuskulami: Jezus Nazarenus m + r i + 3 x + (kar bi lahko pomenilo 1434), na manjšem pa: Jesus Fili Dei Vivi Miserere Nobis (1). Ti zapiski so bili narejeni leta 1855.

Starejši in novejši zapiski o tej cerkvi pa se glasijo takole:

»1631. Cerkev sv. Katarine v Čreti (2) ima tri oltarje: 1. sv. Katarine v prezbiteriju, 2. na evangelijski strani sv. Pankracija, 3. na epistolski strani sv. Egidija. Ima majhen vinograd, 15 krav, 31 ovc.« (Ljubljanski škofijski arhiv, fascikel 27.)

»1699: Cerkev sv. Katarine: Kor ima obokan strop, ladja stropa s slikami v starem slogu. Zakristije nima, prav tako ne pokopališča in tudi ne svojega cerkovnika.« (Ljubljanski škofijski arhiv, fascikel 25.)

Leta 1867 je bil namesto poškodovanega večjega, zgoraj omenjenega 101 funt (3) težkega zvana pri Albertu Samassi (4) v Ljubljani ulit in oskrbljen nov, 242 funtov (5) težek zvon; cerkvi so prizidali zakristijo, v njej so naredili estrih, na severni strani sta bili prebiti dve novi okni, vsa pa so bila zamrežena. Na novo je bil opremljen tudi veliki oltar, stran-

ska oltarja sta dobila novo stensko poslikavo, priskrbljena je bila nova prižnica in celotno poslopje je bilo popravljeno in prebeljeno. Tako obnovljeno cerkev je na nedeljo cerkvenega posvečenja 20. oktobra 1867 posvetil krajevni župnik Johann Stuller (6).

Leta 1872 so obnovili zelo propadlo obzidje okoli cerkvene dvorišča.

OPOMBE: (1) Latinski napis se v slovenščini glasi: Jezus, božji sin človeški, usmisi se nas. (2) V izvorniku: in Zhriet. — (3) Funt znaša nekaj več kot 56 dekagramov, torej tehta ta zvon 56,5 kilograma. — (4) Albert Samassa (1833—1917) je bil še en predstavnik znamenite ljubljanske zvonarske družine. — (5) Ta zvon potemtakem tehta 135,5 kilograma. — (6) Johann Stuller (1812—76) je bil Mozirjan, na Vranskem pa je bil župnik od leta 1858 do smrti.

Uvod, prevod in opombe PETER WEISS